

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Theologia Moralis

Reiffenstuel, Anaklet

Monachii, 1699

Tractatus XII. De Immunitate Ecclesiastica, & Indulgentijs.

urn:nbn:de:hbz:466:1-40206

tempore Decimarum solvendarum fuerit constitutus in extrema necessitate, prorsus liberatur obligatione eas persolvendi: cum tunc omnia sint communia, & sic ipse consumpserit, quod suum erat. Verum, qui gravem solum necessitatem patitur, is liberatur non simpliciter, sed donec melior fortuna aspires.

TRACTATUS XII.

De Immunitate Ecclesiastica, & Indulgentijs.

1. **Q**uia præsens materia omnibus Clericis scitu valde necessaria existit, ne, quæ proprium statum, & Ecclesiæ sibi concredita jura concernunt, culpabiliter ignorent: ea juxta methodum à pluribus Authoribus observatam, in Theologia Morali merito pertractatur. Idipsum, dimissis difficilioribus ad Jus Canonicum Quæstionibus, breviter præstabit præsens Tractatus; ita tamen, ut ad finem ejusdem simul agatur de Indulgentijs.

Ratio ordinis.

DISTINCTIO I.

De Immunitate Ecclesiastica ut sic, ejusque Speciebus,

QUÆSTIO I.

Quid, & quotuplex sit Immunitas Ecclesiastica,
& quo jure constituta?

2. **I**mmunitas sic dicitur à munere. Munus enim tripliciter accipitur. I. Pro dono: sic munera dari, mitti dicuntur. II. Pro officio: unde Munera militaria, Munera civilia, qualia

Munus tripliciter accipitur.

A a a a 3

solent

Immunitatis
ethymon.

solent esse conjuncta cum honore. III. Pro obligatione, seu functione cuiusdam imposta: quo modo & *Municeps*, quasi communium onerum, seu *munerum particeps* dicitur. Et *Muneri* sic accepto opponitur *Immunitas*, quæ est exemptio, sive liberatio ab eujusmodi obligationibus, & oneribus. Hæc ad propositum applicando, sit

Immunitas
Ecclesiastica, quid?

3. CONCL. I. *Immunitas Ecclesiastica est exemptio, sive jus, quo Ecclesiæ res, & personæ Ecclesiasticæ, à publicis muneribus seu oneribus sæcularibus liberæ sunt. Ita Doctores passim, & patebunt singula ex dicendis.*

Est triplex.

4. CONCL. II. Eujusmodi Immunitas rectè dividitur in localem, realem, & personalem. Ita communis. Et quidem *Immunitas localis* est, quæ convenit Ecclesijs, aliisque locis Ecclesiasticis. *Realis*, quæ competit rebus Ecclesiasticis; id est, bonis ad Ecclesiam, vel personas Ecclesiasticas pertinentibus. *Personalis* tandem, quæ debetur personis Ecclesiasticis.

Localis,
Realis, &
Personalis.Certum est
Immunitatem
Ecclesiasticam esse
de Jure Divino
quoad ea, quæ
verè sunt spiri-
tualia.

5. CONCL. III. Certum est, quòd Clerici, Ecclesiæ, earumque bona, si spectentur quoad ea, quæ verè & propriè spiritualia sunt, Jure Divino sint exempta à jurisdictione & potestate sæculari. Ita Covarruvias *Pract. Quæst. cap. 31. num. 2. concl. 1.* Barbosa *lib. 1. Juris Eccles. univ. cap. 39. §. 2. num. 6.* & communis aliorum. Exemplificatur hoc de Sacramentis, quorum cognitio ad solum Judicem Ecclesiasticum pertinet; adeò quidem, ut juxta Concil. Trid. Sess. 24. can. 12. *Si quis dixerit, causas matrimoniales non spectare ad Judices Ecclesiasticos, anathema sit.* Idem accidit in Donis supernaturalibus spiritualibus, in Beneficijs Ecclesiasticis, in rebus sacris, & alijs similibus, ad quorum decisionem supernaturalis cognitio requiritur. Ratio est: quia super his nullam omninò potestatem à Deo acceperunt Principes sæculares (his quippe tota potestas sua immediatè à Republica communicatur) sed ad talia dijudicanda per Christum supernaturaliter instituta fuit potestas Ecclesiastica, & tradita D. Petro, *Joan. 21. ibi: Pascere oves meas*; eujusque legitimis Successoribus, ac per hos cæteris Ecclesiæ Prælatibus.

Immunitas
Ecclesiastica
etiam quoad
alia est
aliqua ra-
tione de ju-
re Divino.

6. CONCL. IV. Etiam quantum ad alia, prorsus concedendum est, quòd Immunitas Ecclesiastica, seu exemptio Clericorum, Ecclesiarum, rerumque Ecclesiasticarum, aliquà ratione sit de Jure Divino. Desumitur hoc ex diversis textibus Juris, dictam Immunitatem esse Juris Divini clarè attestantibus. Loquendo enim de personali exemptione Clericorum, eam haberi

de

de Jure Divino, patet ex c. Si Imperator. dist. 96. & c. Sylvester. & c. Relatum. 11. q. 1. cum concordantijs. Deinde generatim loquendo de exemptione, seu Immunitate Ecclesiarum, habetur textus clarissimus c. Quamquam. de Censibus in 6. ibi: Cum igitur Ecclesia, Ecclesiasticaq; persona, ac res ipsarum, non solum jure humano, quin & Divino, a secularium personarum exactionibus sint immunes. Et ibidem Glossa y. Divino, probat hoc ex Genes. cap. 47. Ubi Pharaon Rex Aegypti terram Sacerdotum fecit immunem & liberam, ne tenerentur cum alijs quintam partem fructuum solvere Regibus. Unde & in veteri Lege Sacerdotes, & Levitæ, erant exempti à jurisdictione sæculari aliarum Tribuum, & obligatione solvendi tributa. His accedit Concilium Tridentinum Sess. 25. cap. 20. de Reform. ubi ait, Ecclesia, & personarum Ecclesiasticarum immunitatem Dei ordinatione, & Canonicis sanctionibus constitutam. Concordat cap. Nimis. de Jurejurando, junctis varijs Concilijs.

7. Dicitur notanter in Conclusionem, aliquà ratione sit de Jure ^{qua ratio.} Divino. Siquidem in hoc amplius declarando variant ^{ne hoc fiat,} Doctores, ^{variant} Et quidem non pauci volunt, ejusmodi exemptionem non esse ^{Doctores.} de Jure Divino obligante, sed solum à Lege humana, seu per privilegia in Corpore utriusque Juris clausa: dici tamen quadam ^{1. Sententia.} ratione esse de Jure Divino, scilicet originaliter & initiativè, quatenus Legi naturali valde conformis est, atque à veteri Lege ^{(a) Tract.} Divina originem duxit: prout in simili superius (a) dictum est, ^{11. Dist. 4.} Decimas Divinam constitutione deberi. Et hujus sententiæ sunt ^{n. 16.} Covarruvias loc. cit. n. 2. concl. 3. Lessius lib. 2. de just. & jure, cap. 33. num. 30. Molina, Garcias, & plures alij, quos citat Barbosa cit. §. 2. n. 1.

8. Alij econtrà probabilius, Jurique conformius esse censent, Clericos etiam in temporalibus Jure Divino à Civili Potestate exemptos esse; prout fortiter urgent textus num. 6. relati, atque tenet Glossa c. Si imperator. dist. 96. & c. Quamquam. de Censibus in 6. Abbas c. Ecclesia S. Mariae. n. 6. de Constitut. Barbosa cit. cap. 39. §. 2. n. 5. & rursus §. 5. n. 3. pro hac sententia allegans decisionem Rotæ, & plurimos Doctores; Layman lib. 4. tract. 9. cap. 8. n. 1. Engel tit. de Immunit. Eccles. n. 23. aliique communius; quibus novissimè accessit Prosper Fagnanus c. Ecclesia S. Mariae. n. 10. de Constitut. asserens, quòd crebrior gravissimorum interpretum sententia est, eam exemptionem esse de Jure Divino.

H. Jurique conformior sententia.

Instantia
contra hanc
solvitur.
(b) Tract.
11. Dist. 4.
n. 14. &
seqq.

9. Neque obstat allata instantia de Decimis : nam Decimas etiam hodie esse Juris Divini, quatenus requiruntur ad necessariam Ministrorum Ecclesiæ sustentationem, superius (b) jam dictum est. Verùm de hoc plura Canonizæ.

Q U Æ S T I O II.

In quibus consistat Immunitas localis, five Ecclesiarum ?

Immunitas
localis con-
sistit in
duobus ; &
quibus ?

10. **C**ONCL. I. Immunitas localis (quam alij appellant *Immunitatem Ecclesiarum*, sub his etiam comprehendendo Cæmeteria, & alia loca Religiosa) consistit in duobus : videlicet, ut actus profani, & sæculares ab Ecclesijs arceantur ; deinde, ut malefactores ad Ecclesias confugientes, ibidem in vita & membris protegantur, neque violenter inde extrahi possint. Et quidem de hoc posteriori fufius dicitur *Distinct. sequenti* ; quantum verò ad prius attinet, sit

Judicia sæ-
cularia pro-
hibentur
fieri in Ec-
clesijs, vel
Cæmeterijs,
sub nullita-
te actus.

11. **C**ONCL. II. Inprimis in Ecclesijs, earumque Cæmeterijs, prohibitum est, exercere judicia sæcularia ; adeò quidem, ut totus Processus judicialis, & sententia super causa sæculari ibidem lata, ipso jure irrita, & nullius roboris existat. Ita expressè statuitur *c. Decet. §. fin. de Immunit. Eccles. in 6.* ac tenent Doctores communiter. Et hoc quidem procedit non solum de causis criminalibus, sed etiam de civilibus ; quæ ad Forum sæculare pertinent ; uti patet ex textu. Maximè tamen Immunitati Ecclesiarum repugnat, atque *absurdum est, & crudele, si iudicium sanguinis ibi exercatur, ubi est tutela refugij constituta*, ut dicitur *c. Cum Ecclesia, de Immunit. Eccles.* Ubi proin, præter nullitatem processus, etiam sub pœna excommunicationis prohibetur agitare causas sanguinis in Ecclesia, vel Cæmeterio.

Secus di-
cendum de
Judicijs Ec-
clesiasticis.

12. Dicitur notanter, *Judicia sæcularia*. Siquidem Ecclesiastica Judicia ibidem validè, & licitè tractari possunt, *arg. c. Qua fronte. de Appellat.* & docet Glossa communiter recepta *cit. c. Decet. §. Sæcularium, de Immunit. Eccles. in 6.*

Solvitur in-
stantia.

13. Nec dicas. Judicia Ecclesiastica prohibentur exerceri in die Festo, non minùs, ac sæcularia ; ergo etiam utraque prohibentur exerceri in loco sacro. Resp. enim negando consequentiam & paritatem : nam æquè, imò plus decet, ut Clerici in Forensibus actibus non occupentur diebus Festivis, ac Lai-

ci-

ci. At loquendo de loco, Ecclesia praesumere potuit, Judicia Ecclesiastica cum minori strepitu, minorique tempore expedienda fore, quam saecularia: simulque Judicem Ecclesiasticum majorem curam adhibiturum, ut omnia sine irreverentia loci sacri fiant. Fatendum tamen, magis decens esse, ut etiam Ecclesiastica Judicia non in Ecclesia, quae domus est orationis, non jurgiorum, sed in Palatio Episcopali, aut alio competenti loco fiant. Pirhing tit. De Immunit. Eccles. n. 7.

Quid magis deceat?

14. CONCL. III. Insuper prohibitum est in Ecclesijs, eorumque Cemeterijs, facere contractus, vel negotiationes, aut mundanas instituere. Ita communis; & habetur cit. jo. Decret. de Immunit. Eccles. in 6. ibi: Cessent in Ecclesijs, eorumque Cemeterijs negotiationes, ac fori cujuscunque tumultus. Adque merito statutum est ad exemplum Christi Domini, qui ingressus in Templum Dei, ejiciebat omnes vendentes, & ementes in templo, & mensas nummulariorum, & cathedras vendentium columbas evertebat, & dicit eis: Scriptum est, Domus mea, domus orationis vocabitur: vos autem fecistis illam speluncam latronum, Matth. 21.

In Ecclesijs, ac Cemeterijs, facere contractus &c, non licet.

15. Licet autem contractus in Ecclesijs facere sit prohibitum, idem nihilominus de facto imitari valent: nam nullo jure irritantur, sicut cit. o. Cum Ecclesia. de Immunit. Eccles. cassantur Judicia saecularia. Simulque isthaec Constitutio, cum sit poenalis, non est extendenda ad contractus, & notat Glossa passim recepta cit. o. Decret. x. processus.

Sed si fiant, non sunt irriti.

16. Caeterum in Templis vendere candelas, si id fiat ad Fidelium devotionem promovendam, non est illicitum. Azorius part. 2. lib. 9. cap. 9. quaest. 5. Angelus, & alij. Nam prohibetur quidem omnis negotiatio, vel contractus, qui sit lucri gratia, aut Divina Officia perturbat, vel impedit: hoc tamen non accidit in venditione candelarum causa promovendae devotionis Fidelium.

Quid de venditione candelarum?

17. CONCL. IV. Ulterius in Ecclesijs prohibentur fieri Concilia, Conciones, & publica Parlamenta (intellige, quando talia fiunt de rebus merè temporalibus, & saecularibus; nam Concilia, & Conventus de rebus Ecclesiasticis, aut ad pietatem spectantibus, rectè ibidem instituuntur.) Item confabulationes qualibet, & quaecunque alia, quae Divinum possunt turbare Officium, aut oculos Divina Majestatis offendere. Ita his ipsis verbis habetur cit. o. Decret. eod. in 6.

Ibidem prohibentur fieri Concilia saecularia, Confabulationes, &c.

Comædiæ
profanæ.

18. Deinde Comædiæ profanæ, ac ludi Theatrales, penitus in Ecclesijs fieri prohibentur; non obstante quacunq; consuetudine contrariâ, quæ potius corruptela dicenda est, *o. Cum decorum. de Vita & honest. Cleric.* Quamvis pia & honesta spectacula ibidem exhiberi valeant. Pirhing *loc. cit. n. 14.* post Sylvestrum, & alios.

Comestiones, vel accubitus, &c.

19. Item non oportet in Basilicis, seu Ecclesijs agapem facere, & intus manducare, vel accubitus facere, *c. Non oportet. dist. 42.* Neque intra Ecclesiam possunt suppellectilia reponi; nisi id necesse sit propter hostiles incursus, aut alias necessitates, quibus tamen cessantibus ad pristina loca reportari debent, *arg. c. Oratorium. dist. 42.* & tradit Azorius *loc. cit. q. 3.*

Musice impuræ, omnèsq; actiones sæculares,

20. Tandem novissimè Concilium Trid. *Sess. 22. in Decreto de observandis & evitandis in celebratione Missæ,* statuit, ut Ordinarij locorum ab Ecclesijs musicas eas, ubi sive organo, sive cantu lascivum aut impurum aliquid miscetur, item sæculares omnes actiones, vana, atque adeò profana colloquia, deambulationes, strepitus, clamores arceant; ut *Domus Dei verè domus orationis esse videatur, ac dici possit.*

Quid de Disputationibus?

21. Quæres, an licitum sit, Disputationes in Ecclesijs habere? *Resp. affirmativè: quia scientia est donum Dei, & res sancta, arg. L. 1. ff. de Varijs & extraord. cognition. ibi: Et quidem res sanctissima, civilis sapientia.* Abbas *c. Cum Ecclesia. de Immunit. Eccles.* Azorius *loc. cit. q. 4.* Pirhing *n. 11.* & alij.

Violentia Ecclesijs non est inferenda.

22. **CONCL. V.** Ad Immunitatem Ecclesiarum pertinet etiam, ne quis eis violentiam inferat, infringendo earundem fores, vel ipsas spoliando suis bonis, aut hujusmodi quidpiam attentando. *Paret hoc ex c. Omnes. & c. Quisquis. 17. q. 4.* cum concordantijs, ubi tales judicantur sacrilegi. Quinimò Ecclesiarum Dei violatores, sive cum effractione spoliantes Ecclesias, ipso jure excommunicati sunt, *arg. c. Canonica. 11. q. 3. & c. Sicut. 17. q. 4. & c. Conquesti. de Sent. Excom. junctâ Glosâ ibidem, & Excommunicatos nunciatis.*

Pœna contra facientium.

Q U Æ S T I O III.

De Immunitate reali, & personali.

Immunitas realis, & personalis, in quo consistat?

23. **CONCL. I.** Immunitas rerum, & personarum Ecclesiasticarum (quam aliàs *realem, & personalem* appellant) generatim consistit in hoc, quòd res, atque personæ Ecclesiasticae, à jurisdictione sæcularium Magistratum, eorundemque

que exactionibus, & oneribus immunes sint, & liberae. Ita omnes Theologi, Canonistae, & Juris consulti Catholici; estque definitum in Concilio Lateranensi sub Alexandro III. cap. 19. & refertur c. Non minus. de Immunit. Eccles. ubi etiam Laici collectas Clericis, vel Ecclesiis imponentes, aut jurisdictionem ipsorum usurpantes, si moniti non desistant, unà cum fautoribus suis ipso facto excommunicantur. Concordat Concilium Generale sub Innocentio III. cap. 46. relatum in c. Adversus. eod. juncto c. Quia nonnulli. eod. in 6. & Clem. un. eod. cum concordantijs.

24. Haec Conclusio ut melius intelligatur, sciendum, quod bona Ecclesiarum, & Ecclesiasticarum personarum, triplicis generis distingui possunt. Primi generis sunt ipsa met Ecclesiae materiales, unà cum Caemeterijs; item vasa sacra, vestes, & quaecunque consecrata, sive benedicta sunt, tanquam Divini cultus instrumenta. Et de his certum est, atque ab omnibus (c) concessum, ea Jure Divino esse exempta à jurisdictione, & quibuscunque exactionibus Magistratum saecularium: nullam enim temporalem utilitatem habent, quae in ætimationem venire possit; utpote cum ad Divini cultus ministerium specialiter dedicata, nullis alijs humanis usibus applicari possint, juxta Reg. § 1. Juris in 6. Semel Deo dicatum, non est ad usus humanos ulterius transferendum.

Bona Ecclesiarum, & personarum Ecclesiasticarum, sunt triplicis generis. I. (c) Conformer dicitur num. 6. & seqq.

25. Alterum genus complectitur bona Ecclesiarum tum immobilia. tum mobilia, quae sive à Fundatoribus, sive ab alijs Fidelibus, ad honorem Dei oblata seu donata fuerunt, ut per Praelatos Ecclesiarum in pios usus, utputà in ornatum Ecclesiae, ac Ministrorum ejus sive pauperum sustentationem convertantur. Et de hisce bonis procedere dictam Decretalem, Non minus. cum concordantijs, conveniunt pariter Doctores, eò quod sint Deo oblata, atque ad cultum ipsius specialiter destinata; sicque non nisi in pios usus convertenda (quod secus foret, si per exactiones Saecularium gravarentur, atque diminuerentur) cum sint res Dei, & Sanctum Sanctorum Domino, c. Nulli. 12. q. 2. & alibi.

II. ac

26. Tertium bonorum genus est eorum, quae ad Ecclesiam, aut Personas Ecclesiasticas, pervenerunt alijs titulis, sive causis: utputà emptione, hæreditate, arte, labore manuali, aut alio quopiam titulo temporali. Et de his, præcipue verò de bonis patrimonialibus Clericorum, posset nonnulla moveri difficultas: sit tamen

III. Declaratur.

Bona Cleri-
corum pa-
trimonia-
lia, an gau-
deant Im-
munitate?

27. CONCL. II. Non solum bona Ecclesiæ quocunque iusto titulo acquisita, sed etiam bona patrimonialia Clericorum, gaudent Immunitate ab extraordinarijs collectis, & jurisdictione sæculari, atque potiuntur privilegio Fori. Ita communis Doctorum, uti testatur Barbosa *lib. 1. Juris Eccles. univ. cap. 39. §. 5. num. 6.* Layman *lib. 4. tract. 9. cap. 6. num. 9.* Pirhing *ut de Immunit. Eccles. num. 62.* Engel *num. 24.* cum alijs. Et hoc aperte desumitur ex Juribus *num. 6.* allegatis, utpote quæ de rebus Ecclesiæ, & Ecclesiasticarum personarum, indistinctè, atque pariformiter loquuntur. Accedit ratio: quia *accessorium naturam sequi congruit principalis*, juxta Reg. 42. Juris in 6. cum concordantijs. Simulque magis dignum trahit ad se minus dignum, *arg. c. Quod in dubijs. de Consecrat. Eccles.* Atqui dicta bona sunt quid accessorium ad personas Ecclesiasticas, simulque hæc multò digniores illis; ergo. Quinimò Magistratus sæcularis nihil posset statuere circa ejusmodi bona patrimonialia Clericorum, nisi obligando simul ipsasmet eorum personas: sed has gaudere Immunitate Ecclesiastica, fatentur omnes Catholici. (d) Et hæc rationes à pari, vel etiam à fortiori, militent de bonis Ecclesiarum tertij generis: nam, ut dicitur I. Quæ religiosis. ff. de Rei vendicat. *Quæ religiosis adhaerent, religiosa sunt.*

Quid de bonis Feudalibus?

28. Limitatur hætenus allata doctrina in nonnullis casibus. Et I. quidem in bonis Feudalibus: nam hæc non pleno jure transeunt in Clericum, aut Ecclesiam, sed dominus directus, qui eadem concessit, præter dominium ipsorum directum certas sibi condiciones & jura reservat; quæ proinde à Clericis, atque Ecclesijs, erunt observanda. Unde pariter, si Ecclesia, vel Clericus, à sæculari domino, v. g. Imperatore Feudum habeat, ac super jure Feudi quæstio inter Clericum & Laicum emerferit, ea non per Judicem Ecclesiasticum, sed per dominum Feudi erit terminanda, prout decisum habetur *c. Ex transmissa. & c. Verum. de Foro competent.* Hinc respectu sæcularis Feudi Ecclesia, vel Clericus, non gaudet privilegio Fori, sed tenetur coram sæculari domino Feudi judicium subire; & convenitur coram eo in actionibus tam realibus, quàm personalibus Feudum concernentibus.

Aut si Fundator in bonis Ecclesiæ reservavit sibi certam pensionem?

29. Limitatur II. Si Fundator, seu Patronus, v. g. Princeps territorialis, in ipso Foundationis limine sibi certam pensionem, sive annuos redditus, in bonis Ecclesiæ attributis reservasset, atque ipsos Episcopus ante consecrationem Ecclesiæ eidem constituisset,

tuisset, arg. c. Prætereà. de iure patron. ubi Patronis permittitur in Ecclesijs antiquos & moderatos redditus a locorum Episcopis institutos exigere. Postquam autem Ecclesia jam ædificata, dotata, & consecrata est, novi census eidem imponi non possunt, nec veteres augeri, c. Prohibemus. eod. cum concordantijs. Quòd si secùs fiat, illud irritum erit.

30. Limitatur III. Quoad onera antiqua, seu quæ rebus, antequàm ad Ecclesiam quocunque titulo devenissent, priùs jam imposita fuerunt: nam quælibet res transit cum suo onere, arg. c. Ex litteris. de Pignoribus, & alibi. Hinc Ecclesia, vel Clericus tenetur ad hujusmodi onera antiqua præstanda, dummodo ea sint vera, & realia, id est, ipsis fundis seu bonis infixæ, perpetua, certa, & determinata, arg. cap. 1. junctâ Glosâ. x. Senioribus. de Censibus. Et in hoc sensu procedit textus c. Si tributum. 11. q. 1. ibi: Agri Ecclesia solvunt tributum: Et illud c. Tributum. 23. q. 8. Quia de exterioribus Ecclesia, quod constitutum antiquitus est, pro pace & quiete, qua nos tueri, & defensare debent, Imperatoribus persolvendum est.

Quid loquendo de oneribus antiquis?

31. Dicitur, quoad onera antiqua; sive, ut Canone proximè relato dicitur, quod constitutum antiquitus est. Nam loquendo de oneribus novis, seu quæ imponuntur bonis Ecclesiarum, vel personarum Ecclesiasticarum eo tempore, quo bona illa jam spectabant ad Ecclesias vel personas Ecclesiasticas, ab ejusmodi oneribus hæc profus immunes sunt, per textus num. 6. allegatos. Et quamvis Bartolus in l. Rescripto. §. fin. num. 5. de Minoribus, teneat, Principes laicos posse efficere tributaria, & affecta omnia prædia eorum Territorij, ita ut cum exinde ad Ecclesias pervenerint, obnoxia sint collectis postea imponendis: tamen ejus cautelam esse falsam, & contra Immunitatem Ecclesiæ, & ab omnibus communiter reprobata, ait Fagnanus in c. Non minus. num. 11. de Immunit. Eccles. post Baldum, & Rotam, quos citat.

Ac etiam novis, sive postea imponendis?

32. CONCL. III. Etiam in communibus necessitatibus, & utilitatibus Reipublicæ, prohibitum est Laicis sub pœna excommunicationis, novas exactiones seu collectas Ecclesijs, aut Clericis imponere. Ita hodie clarissimè habetur in Bulla Cœnæ Domini, ubi §. 18. imponentes collectas Ecclesijs, vel personis Ecclesiasticis, ipso facto excommunicantur. Id ipsum iam antehac prohibitum fuerat in Concilio Lateranensi, sub Alexandro III.

Laici non possunt, etiam in communibus necessitatibus, novas collectas Ecclesijs, & Clericis imponere.

Bbbbb ;

ac

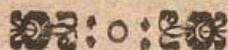
ac refertur *c. Non minùs, de Immunit. Eccles.* ubi contra oppositum attentantes, sic statutum legitur: *Quocirca sub anathematis districtio- ne fieri de cetero talia prohibemus: nisi Episcopus, & Clerus tantam neces- sitatem, vel utilitatem aspexerint, ut absque ulla exactione ad relevandas communes utilitates, vel necessitates, ubi Laicorum non suppetunt facultates, subsidia per Ecclesias existiment conferenda. Hæc ibi.*

An possint
præstari
absque ulla
exactione
Laicorum?

33. Dicitur, absque ulla exactione. Nam istud absque ulla ex- actione, ac spontè per Ecclesias, ex arbitrio Episcopi, qui dictam necessitatem inspicere debebat, olim conferendum erat; ita ut ea Laici humiliter & devotè reciperent cum gratiarum actione, prout de- claratum fuit in Concilio Generali sub Innocentio III. & refertur *c. Adversùs. eod.* Ubi tamen iudicium super his denuò admittitur Episcopis, atque præcipitur, ut propter imprudentiam quorundam, Romanus Pontifex priùs consulatur: *cujus interest, communibus utilitati- bus providere.*

Quæ condi-
tiones re-
quirantur,
ut Ecclesiæ
& Clerici in
communi-
bus necessi-
tatis con-
tribuere te-
neantur?

34. CONCL. IV. Ut in casu communium necessitatum, vel utilitatum, Ecclesiæ, & Clerici contribuere debeant, plures re- quiruntur condiciones, ex allegatis textibus Juris desumptæ. I. Ut necessitas, vel utilitas sit publica. II. Ut Episcopus, & Cle- rus super hoc deliberent. III. Ut dicta necessitas, vel utilitas, sit communis, tam Laicorum, quàm Clericorum. IV. Ut ad eas relevandas non sufficiant facultates Laicorum. V. Ut contri- butio ab Ecclesiasticis fiat spontè, & sine aliqua exactione seu compulsione Laicali: unde talis contributio, seu collecta, non debet imponi auctoritate Magistratùs sæcularis, sed Ecclesiastici; simulque ad eam solvendam Clerici non sunt compellendi per Judicem sæcularem, sed per Ecclesiasticum. VI. Ut, nisi pericu- lum in mora fuerit, desuper Romanus Pontifex consulatur. Ita desumitur ex *cit. c. Non minùs, & c. Adversùs, de Immunit. Eccles.* junctâ *Clem. un. eod. in c. prout fusiùs explicat Fagnanus c. Non minùs, n. 22. & seqq. ac tenent alij Canonistæ.*

DISTINCTIO II.

De Jure Asylorum.

QUÆSTIO I.

Quo jure, quibusque locis competat privilegium
Asyli?

1. Immunitas localis, ut jam superius (a) dictum, consistit in duobus: videlicet, ut actus profani & sæculares arceantur ab Ecclesijs; & ut malefactores ad eas, aliaque pia Loca confugientes, in vita & membris protegantur, neque inde violenter extrahantur. Siquidem tum per Leges Civiles, tum sacros Canones, speciale privilegium Ecclesijs, aliisque pijs Locis, ob majorem eorum reverentiam, concessum est, ut delinquentes, qui ad illas tanquam ad Asylum confugiunt, per vim extrahi non possint. Et de hoc loquendo, fit

(a) Dist. 1.
n. 10.
Immunitas
localis, in
quibus con-
sistat?

2. CONCL. I. Privilegium Immunitatis, seu Asyli Ecclesiastici, non est Juris naturalis, aut Divini, sed humani duntaxat, Civilis ac Ecclesiastici. Ita Covarruvias lib. 2. variar. Resolut. cap. 20. num. 2. Pirhing tit. de Immunit. Ecclesiast. num. 15. & communior aliorum. Idque desumitur ex c. Inter alia, de Immunitate Ecclesiarum, ibi: Juxta sacrorum statuta Canonum, & traditiones Legum Civilium, fugiens ad Ecclesiam, &c. Accedit ratio: quia licet Jure naturali, ac Divino Deus sit colendus, & reverentia Locis sacris exhibenda; non tamen inde necessario infertur, hoc fieri debere, Immunitatem Reis ad Ecclesiam confugientibus præstando: partim quia etiam crimina esse coercenda, Jure naturali ac Divino statuitur: partim quia reverentia Locis sacris Jure Divino, & naturali debita, satis observaretur per hoc, quod actus profani & sæculares inde arceantur.

Privilegium
Asyli non
est juris Di-
vini, sed
humani.

3. Nec obstat, quod jam in Lege veteri Deus præceperit Civitates refugij esse constituendas, Exodi 21. Num. 35. & Deuter. 19. simulque etiam Gentiles ex instinctu naturæ aliqua Loca designaverint, quæ vocabantur Asyla; atque ipsum Concilium Trid. Sess. 25. cap. 20. de Reform. asserat, Ecclesia, & personarum Ecclesiasticarum immunitatem, Dei ordinatione, & Canonicis sanctionibus

con-

constitutam. Resp. enim, Leges veteris Testamenti, quæ morales non fuerunt, sed tantum cæremoniales, aut judiciales, per adventum Christi expirasse. (b) Unde jus Asyli jam non habetur ex veteris Legis obligatione, sed solum ad quandam ipsius similitudinem, & secundum congruam Juris naturalis æquitatem (quam etiam Gentiles agnoverunt) defacto per Sacros Canones, ac Leges Imperatorias, Ecclesijs aliisque Locis sacris concessum fuit. Nec obstat Concilium Trid. *loc. cit.* Nam, ut concordentur jura iuribus, loquendo de Immunitate Asyli, plus non vult, quam Asyla ad imitationem veteris Legis, atque in iunctu Divino, acceptaque à Deo autoritate, per Canonicas Sanctiones constitutam esse.

Circa jus Asyli magnam vim habet consuetudo.

4. Infertur proinde cum Barbosa *lib. 2. Juris Eccles. univ. cap. 3. num. 82.* Engel *tit. de Immunit. Eccles. num. 9.* Covarruvia, & alijs, quod circa hanc Immunitatem Ecclesiasticam, seu jus Asyli, habeat magnam vim consuetudo; ac propterea ad eam multis in casibus Judices recurrere debeant. Nam, quia hæc Immunitas non est Juris naturalis, aut Divini, sed humani duntaxat, consequenter contrariam consuetudinem admittit, *arg. vlt. de Consuetud.*

Privilegio Asyli gaudent omnes Ecclesiæ; Etiam interdictæ, vel pollutæ.

5. CONCL. II. Privilegio Asyli gaudent omnes Ecclesiæ, sive consecratæ, sive nondum consecratæ, dummodo autoritate Episcopi benedictæ fuerint, aut aliâ ratione, utputa erectione Crucis, ad publicum Missæ Sacrificij usum deputatæ; prout liquet ex *c. Ecclesia. de Immunit. Eccles.* Idque procedit, etiam si Ecclesia illa sit interdicta, vel polluta, & necdum reconciliata; quia tales Censuræ, aut impedimenta Juris, utpote pœnalia & odiosa, non oportet extendere ultra casus à Jure expressos. Pirhing *loc. cit. n. 3.* Sylvester, & alij.

Item Cæmeteria, Sacrificia, turres, atque atria Ecclesiarum.

6. Præterea jure Asyli gaudent Cæmeteria, unâ cum fabricis ad Templi structuram pertinentibus; ut est Sacrificia, Turris, Atrium, Porticus, atque Ambitus: quia hæc omnia vel spectant ad Ecclesiæ fabricam, vel ei sunt annexa. Quinimò Cæmeterium autoritate Episcopi designatum, & sacratum, obtinet privilegium Immunitatis, etiam si sit separatum ab Ecclesia. Barbosa *loc. cit. n. 63. & seqq.*

Notabilis instantia solvitur.

7. Nec dicas. Si super tectum Templi, aut in ejus Turri, vel Sacrificia, sive subrus Ecclesiam in caverna committitur injuriosa humani sanguinis, vel seminis effusio, non polluitur Ecclesia; ut notat Glossa communiter recepta. *in cap. un. de Consecrat. Eccles. in*

6. ergo neque gaudent isthac loca jure Asyli. Negatur enim consequentia: nam quando agitur de violatione, sive pollutione Ecclesiae, nomen Ecclesiae strictè accipiendum est pro solo spatio, sive ambitu interiore; eò quòd materia hæc sit quasi pœnalis, & odiosa. Econtrà dum sermo est de privilegio Asyli, quod est favorabile & gratiosum, nomen Ecclesiae accipiendum est latè; quo sensu omnia ei annexa, & cohærentia complectitur: nam odia restringi, & favores convenit ampliari, juxta Reg. 15. Juris in 6.

Ecclesia aliter sumitur in materia Immunitatis, quàm violationis.

8. Huc facit c. Si quis contumax, 17. q. 4. ubi puniri jubetur, qui fugientem de atrio Ecclesie, vel de porticibus quolibet modo Ecclesie adherentibus per vim abstraxerit. Quinimò hac ipsa de causa gaudet Immunitate, nec potest violenter abstrahi, qui clausam Ecclesiam reperiens, ejus januam vel seram apprehendit: quia jam censetur existere in Loco sacro. Barbosa *ibidem* n. 65. Bonacina *disp. 2. de Bulla Coena, quest. 3. punct. 16. §. 4. num. 19.* & alij. Et hoc extendunt non pauci Doctores ad illum, qui parietem Ecclesie exteriorem tangit: nam privilegia Immunitatis sunt amplianda; simulquè talis censetur adhærere Loco sacro. Diana *part. 3. tract. 1. resol. 73.* post Aloysium Riccium, & Bonacina *disp. 3. in Decal. quest. 3. punct. 4. n. 5.* citans plures alios; quamvis non desint oppositum tenentes quoad hoc posterius.

An gaudeat Immunitate tenens januam Ecclesie?

Vel ejus parietem?

9. Insuper dicta Immunitas non tantum Ecclesijs, sed etiam spatio quadraginta passuum circa majorem sive Matricem Ecclesiam, & spatio triginta passuum circa minores Ecclesias, concessum legitur c. Sicut antiquitus, & c. Desnivit, 17. q. 4. Verum hoc non habere locum quoad Ecclesias intra Castella, sive muros Civitatum constructas, desumitur ex c. Quisquis, 17. q. 4. ibi: Capella, que sunt intra ambitum murorum castellarum, non ponuntur in hac triginta passuum observatione; & post Archidiaconum notat Covarruvias *lib. 2. var. Resol. cap. 20. num. 5.* Cum quo etiam notant plerique Doctores, istam Immunitatis ad quadraginta, vel triginta passuum extensionem, de consuetudine vix alicubi observari: quamvis Pagnanus c. Ecclesia, num. 20. de Immunit. Eccles. referat, quòd S. Congregatio Cardinalium indistinctè servari jussit Immunitatem per circuitum dictorum passuum, saltem in Cathedralibus & Collegiatis Ecclesijs.

Immunitate an gaudeat spatium 30. vel 40. passuum circa Ecclesiam?

10. CONCL. III. Insuper Monasteria, seu Domus Religiosorum, & eorum horti, aræ, & quæcunque intra Monasteriorum septa continentur; nec non Hospitalia, aut Oratoria auctoritate

Monasteria, Hospitalia, Oratoria &c. gaudent

De Im-
munitate;
& quæ?

te Episcopi constituta (secus, si Oratoria non sint constructa auctoritate Episcopi) atque omnia alia Loca, religioni aut pietati destinata, dummodò eadem auctoritate Episcopi fundata fuerint, gaudent privilegio Asyli. Ita Barbosa *loc. cit. n. 67. & seqq.* Fagnanus *cit. cap. Ecclesie. num. 23. & seqq.* & alij. Idque patet cum ex *l. Pateant. C. De his, qui ad Ecclesias confugiunt: cum ex c. Id constituimus. 17. q. 4. cum concordantijs; ac præsertim ex Bulla Gregorij XIV. quæ incipit: Cum alias. 1591. desuper emanatâ, ibi: Monasterijs, Domibus locisque sacris, aut religiosis.*

Rei cur potius confugiant ad Monasteria, quam alia loca sacra?

11. Nec dicas. Si omnia hujusmodi Loca religiosa gaudent Immunitate Ecclesiastica, cur ergo communiter Rei confugiunt ad Monasteria, non verò ad Ecclesias, quarum tanta est multitudo? Resp. Id præcipuè fieri ob majorem Asyli amplitudinem & commoditatem, quæ habetur potius intra septa Monasteriorum, quam in Ecclesijs, vel alijs Locis religiosis; quamvis reverà & hæc gaudeant privilegio Immunitatis, seu jure Asyli Ecclesiastici.

Confugiens ad Sacerdotem SS. Eucharistiam portantem, gaudet Immunitate.

12. CONCL. IV. Reus confugiens ad Sacerdotem, manibus Sanctissimum Eucharistiæ Sacramentum portantem extra Ecclesiam, gaudet jure Asyli. Ita Abbas Panormit. *c. Sanè. de Celebrat. Missar. Engel tit. de Immunit. Eccles. num. 12.* Barbosa *cit. c. 3. num. 69.* allegans pro hac sententia plurimos Doctores; quamvis Covarruvias *num. 6.* non nihil de hoc dubitet. Ratio est: quia Sanctissimum Corpus Christi est longè dignius, quam Ecclesia materialis: simulque ipsis Ecclesijs conceditur hoc privilegium propter Corpus Christi; ergo multò magis huic, sive Sanctissimo Eucharistiæ Sacramento; nam *Propter quod unumquodque tale, & illud magis tale.*

Solvitur instantia,

Et hoc amplius extenditur.

13. Nec obstat, quòd de hoc non habeatur textus clarus in Jure. Siquidem præsens materia est favorabilis, sicque extendenda: & alioquin privilegium extenditur ad casum non expressum, quando ex mente Privilegiantis potest ille casus comprehendi. Et hac de causa istud intelligunt Doctores non solum in casu, quo quis Sacerdotem, vel hastam Baldachini apprehenderit, sed etiam, si se personis associantibus Sanctissimum Sacramentum immiscuerit: quia omnes illæ cum Sacerdote Sanctissimum deferente unam Ecclesiam constituunt, quibus proinde favor iste concessus intelligitur.

14. Neque hinc sequitur, quòd etiam captivus sumens Eucharistiam gaudeat Immunitate. Siquidem privilegium Asyli conceditur fugientibus ad Ecclesiam, vel Eucharistiam: captivus autem non potest ad eam fugere, benè tamen Sanctissimo Sacramento ut Viatico, & spiritali Cibo animæ refici. Multò minus confugiens ad Sacerdotem, sacrum Oleum ad infirmos deportantem, gaudebit immunitate: cum huic neque Jus fa-
veat, neque paritas, sive ratio faciendæ extensionis. Barbo-
sa *ibidem* cum alijs.

Quid de Reo Eucharistiam sumente? Vel fugiente ad Sacerdotem S. Oleum portantem?

QUÆSTIO II.

Quæ personæ gaudeant jure Asyli Ecclesiastici?

15. **R**eorum ad loca sacra, tanquam Asylia fugientium, alij possunt esse Fideles, alij Infideles: & illorum quidam Laici, quidam Clerici, vel Religiosi; istorum alij Pagani, aut Judæi, alij Hæretici: & denique ij vel gravitate delictorum, vel ære alieno oppressi. Et de omnibus his procedit præfens Quæstio.

Rei ad Asylia fugientes, varijs.

16. CONCL. I. Certum est, omnes Fideles laicos delinquentes, & ad loca sacra confugientes, gaudere jure Ecclesiastici Asyli, dummodò non admiserint crimina specialiter excepta. Patet hoc ex c. *Si quis contumax*. 17. q. 4. & c. *Inter alia*. de Immunit. Eccles. cum concordantijs. ac præsertim ex cit. Bulla Gregorij XIV. *Cum alias*. Et hoc intellige etiam si hi sint excommunicati, vel interdicti: nam Censura non privat immunitate, cum hujusmodi poena nullibi sit jure expressa; simulque Censuræ sine medicinales, non mortales. arg. cap. 1. de Sent. Excom. in 6. Pirhing *loc. cit.* num. 32. post Covarruviam *cit.* c. 20. num. 11. & alios.

Fideles laici Rei, an omnes gaudent immunitate?

17. CONCL. II. Fideles debitores pecuniarij, qui solvendo non sunt (vulgò, Falliti) confugientes ad Ecclesiam, gaudent Immunitate. Ita Abbas c. *Inter alia*. n. 22 de Immunit. Eccles. Barbo-
sa *cit.* lib. 2. *Juris Ecclesiast. univ.* cap. 3. n. 46. & 47. Covarruvias num. 14. & alij magno numero ab ipsis relati, quamvis non desint quidam oppositum tenentes. Ratio est: tum quia in favorabilibus, Reorum nomine veniunt debitores; Reus enim dicitur, cui moyetur quæstio. id est, intentatur actio, sive civilis, sive criminalis, c. *Forus*. de Verb. signifi. Tum quia Bulla Gregoriana §. 2. expresse facit mentionem de *fraudulentis Decoctoribus*;

An etiam debitores pecuniarij, vulgò, Falliti?

C cccc 2

ita

ita tamen, ut revocet quæcunque privilegia, & indulea ipsos extrahendi. Tum tandem, quia *c. Inter alia. de Immunit. Eccles.* generaliter prohibetur extrahi de Ecclesia invitus; adeò, ut etiam servus, ob timorem Domini ad Ecclesiam confugiens, non sit restituendus, nisi de impunitate sua dominus ejus Clericis juramentum præstiterit.

Quid, si hi cum bonis suis fugiant ad Ecclesiam?

18. Cæterum si fraudulentus debitor in creditorum præjudicium unà cum rebus & bonis alienis ad Ecclesiam se recipiat, tunc de licentia Episcopi ejusmodi bona sunt consignanda Judici sæculari ad effectum, ut veris dominis reddantur. *Barbosa. cit. num. 47. Diana part. 6. tract. 1. resol. 17. & alij. Nec obitat c. Diffinit. 17. q. 4. ubi prohibetur quidpiam damni, seu spolijs residentibus in loco sancto inferri.* Nam loquitur textus de bonis proprijs Rei, non autem alienis, & in quorum detentione idem delinqueret.

Clerici, & Religiosi delinquentes, an Immunitate gaudeant?

19. CONCL. III. An Clerici, & Religiosi, in Asylis tuti sint etiam contra proprios Judices Ecclesiasticos (nam contra Judices sæculares defenduntur aliunde, videlicet per privilegium Fori) ita ut ab illis extrahi extra casus jure exceptos non possint: multum controversant Doctores, alijs affirmantibus, cæteris verò negativam sententiam tenentibus; uti videre est apud *Fagnanum c. Inter alia. num. 70. & seqq. de Immunit. Eccles. Barbosam lib. 2. Juris Eccles. univ. cap. 3. num. 137.* Sed merito uterque horum affirmativam sententiam amplectitur, veluti probabiliorem, & magis communem: nam Canones generaliter loquuntur, non distinguendo inter Clericum & Laicum; ac proinde generaliter de omnibus sunt intelligendi. Deinde privilegium Asylis, hoc est, ut nullus violenter inde extrahi valeat, principaliter concessum est ipsi Ecclesie, sive loco sacro, idque propter reverentiam ejus, *arg. c. Reum. & c. Frater. 17. q. 4. cum concordantijs;* ergo suffragatur cuilibet, sive Clerico, sive Laico, nisi sit de specialiter exceptis. Accedit, quòd Clerici non debeant esse deterioris conditionis, quàm Laici; simulque nullibi hoc privilegium eis ademptum reperitur.

Sententia affirmativa est probabilior.

Declaratur Conclusio.

20. Cæterum data resolutio procedit duntaxat quoad crimina graviora, correspondentes ipsis pœnas judiciales enormes, quæ, limites disciplinæ Ecclesiasticæ, ac Regularis correctionis excedunt: non verò quoad pœnas correctivas omninò necessarias pro conservacione status Ecclesiastici, ac Regularis. Inferretur proinde, quòd Clericus perpetrans homicidium extra locum

eum sacrum (quod additur, quia alioquin hoc delictum foret unum de exceptis) & confugiens ad Ecclesiam, gaudeat Immunitate; adeo, quod non possit inde violenter extrahi, & tradi Curiae saeculari, vel mitti ad triremes.

Fallit in poenis merè Ecclesiasticis, quæ potius correctionem sapient.

Secus est de delictis levioribus aut poenis merè Ecclesiasticis, quæ potius correctionem sapiunt, quam vindictam publicam. Sic enim Religiosi delinquentes possunt secundum eorum instituta per Superiorem in Monasterio coerceri, verberari, & in carcerem detrueri, imò si opus fuerit, etiam de Monasterio expelli, neutiquam suffragante ipsis Immunitate loci: prout patet experientia, ipsaque Religionum consuetudine, quæ est optima legum interpres; & tenent Doctores passim. Similiter potest Episcopus Clericum, in flagranti crimine in loco sacro deprehensum, suis carceribus mancipare ad correctionem, absque violatione Immunitatis Ecclesiasticæ. Tum quia hic non agitur de amissione vitæ, vel membrorum, arg. c. Inter alia, de Immunit. Eccles. Tum quia alioquin disrumperetur nervus Ecclesiasticæ disciplinae, contra c. Cum inter. de consuetud.

21. CONCL. IV. Quantum ad Judæos, & Paganos, multi censent, eos ad Ecclesiam confugientes gaudere Immunitate Ecclesiastica; eò quod privilegium istud fuerit concessum loco sacro, ob ejus reverentiam; atque ipsum, tanquam Ecclesijs favorabile, sit ampliandum; simulque Canones illud concedentes, loquantur generaliter & indistinctè: prout inter plures alios vult, & argumentatur Fagnanus loc. cit. num. 59. & sequ. & Diana part. 6. tract. 1. resolut. 23. Et pro hac sententia Barbosa cit. cap. 3. num. 44. allegat Declarationem Sac. Congregationis Contraversijs Jurisdictionibus præpositæ, Anno 1631. factam: de qua si legitimè constabit, dicta sententia omninò tenenda erit.

Judæi, & pagani, an gaudeant Immunitate?

22. Cæterum insistendo Juri communi probabilius videtur, eos non gaudere Immunitate, nisi sincero corde parati sint veram Fidem amplecti; uti tradit Abbas c. Inter alia, num. 6. de Immunit. Eccles. Covarruvias num. 11. Pirhing. tit. de Immunit. Eccles. num. 39. Layman. lib. 4. tract. 9. cap. 3. num. 12. Bonazina disp. 3. in Decalog. quaest. 7. punct. 6. §. 5. num. 3. & alij quamplures. Ratio est: tum quia ita habetur decisum in Jure civili, l. 1. C. de his, qui ad Ecclesias confugiunt; quæ lex non reperitur in Jure Canonico correctæ, imò potius approbata cit. c. Inter alia. ibi: Juxta sacrorum statuta Canonum, & traditiones Legum Civilium. Tum quia indignus est, ut ab Ecclesia defendatur, qui Ecclesiam contemnit, arg. cap.

Sententia probabilior.

ult. de Immunit Eccles. Sic autem Ecclesiam contemnunt Infideles, nolentes veram Fidem amplecti, ipsamque Ecclesiam per Baptismum ingredi. Tum tandem, quia Canones Immunitatis privilegium locale concedentes Ecclesijs, intelligendi sunt secundum materiam subjectam, hoc est, de personis Ecclesiasticæ jurisdictioni subjectis, sive de fidelibus: Siquidem istorum curam & gubernationem gerit Ecclesia, non Judæorum, aut Paganorum, de quibus dicit Apostolus 1. Corinth. 5. *Quid mihi de ijs, qui foris sunt, judicare?* Et per hoc patere potest responsio ad rationes in oppositum.

Hæretici ob 23. CONCL. V. Certum est, quod Hæretici ob crimen hæ-
erimen hæ- ræsis priventur Immunitate Ecclesiastica. Siquidem in Bulla
refis privan- Gregoriana expressè excipiuntur *Hæresis Rei*: idque meritò pro-
tur immu- pter enormitatem hujus criminis, ad Ecclesiæ subversionem spe-
nitate. cialiter tendentis.

An eâ pari- 24. Cæterum an Hæretici propter solum crimen hæresis,
ter privati vel (ubi publicè tolerantur, v. g. in Germania) etiam propter
existant ob alia crimina, utputà homicidium, furtum, &c. Immunitate pri-
alia crimi- ventur, rursus variant Doctores. Eos privari, affirmat Covar-
na? rruvias *cit. cap. 20 num. 11.* cum quibusdam alijs: cum quia Hæ-
Sententia retici, tanquam Ecclesiæ hostes & proditores, omni ejus favore
affirmativa. indigni sunt. Tum quia tales re verâ sunt *Hæresis Rei*, non ob-
stante, quòd propter hoc crimen non inquirantur: atqui hæ-
refis Rei generaliter, & absolute excluduntur à privilegio Immu-
nitatis per Bullam Gregorianam; ergo.

Sententia
negativa,
hujusque
fundamen-
ta.

25. Oppositam nihilominus sententiam non pauci Doctores sequuntur, ut Sylvester *v. Immunitas. III. quest. 3.* Loësius *tit. de Immunit. Eccles. n. 16.* Pirhing *n. 40.* Engel. *n. 19.* & alij. Rationem dant: quia in Hæretico propter homicidium, vel aliud crimen ad Ecclesiam confugiente, hæresis se habet per accidens; neque enim is fugit ad Ecclesiam propter hæresin, sed propter aliud delictum. Accedit, quòd Hæreticus per Baptismum jam sit ingressus Ecclesiam, ejusque legibus obligetur; ergo pariter favoribus localibus, sive Immunitate Ecclesijs ob earum reverentiam concessâ, frui poterit. Et hoc vel maximè tunc, quando is à pertinacia & errore recedens, per veram poenitentiam Ecclesiæ reconciliatus fuit; sicque dignus effectus, ut illius favore & protectione, perinde ac alij Fideles, per Immunitatem defendatur, prout limitat Bonacina *cit. §. 5. n. 2.*

QUÆ.

QUÆSTIO III.

Quæ crimina non gaudeant Immunitate Ecclesiastica ?

26. **C**ONCL. I. Omnia crimina gaudent Immunitate Ecclesiastica, quæ de Jure non reperiuntur specialiter excepta. Ita communis ; & habetur expressum c. Inter alia de Immunit. Eccles. ibi : *Fugiens ad Ecclesiam, quantumcunque gravia maleficia perpetraverit, non est violenter ab Ecclesia extrahendus &c. Nisi publicus latro fuerit, vel depopulator agrorum &c.* Unde adulteri, raptores virginum, fabricatores falsæ monetæ, condemnati ad trimeses, & hujusmodi gaudent Immunitate ; cum de Jure Canonico specialiter non excipiantur.

Omnia crimina gaudent Immunitate, nisi sint specialiter excepta.
Collatiu.

27. Nec obstat, quod spectato Jure Civili ab Immunitate excipiantur homicidæ quicumque, adulteri, & raptores virginum, *Amb. De Mandatis Princip. §. Sed neque. Collat. 3.* Resp. enim, quod in materia Immunitatis, utpote merè Ecclesiastica, non sit attendendum Jus Civile, sed Canonicum, & quidem in omni Foro, quando est discrepantia inter utrumque.

Solvitur instantia.

28. **C**ONCL. II. Septem sunt crimina, quæ non gaudent Immunitate Ecclesiasticâ : quæ licet in Jure Canonico paulò alij verbis contineantur, tamen in Bulla Gregorij XIV. *Cum alias* (& habetur Tomo 2. Bullarj Romani, *Constitut. 7. dicti Pontificis*) referuntur sequentibus verbis §. 3. *Ut Laicis ad Ecclesias, Locaque sacra & religiosa prædicta confugientibus, si fuerint publici latrones, viarumque grassatores, qui itinera frequentata, vel publicas stratas obsident, ac viatores ex insidijs aggrediuntur, aut depopulatores agrorum, qui ve homicidia, & mutilationes membrorum in ipsis Ecclesijs, earumve Cameterijs committere non verentur, aut qui proditorie proximum suum occiderint, aut Assassinij, vel heresis, aut læsæ Majestatis in personam ipsiusmet Principis Rei, Immunitas Ecclesiastica non suffragetur.* Hæc ibi.

Septem crimina non gaudent Immunitate.

29. **C**ONCL. III. Primò itaque Immunitate non gaudent publici Latrones, viarumque Grassatores, qui itinera frequentata, vel publicas stratas obsident, ac viatores ex insidijs aggrediuntur ; uti loquitur Bulla Gregoriana, & concordat textus c. Inter alia. de Immunit. Eccles. Et hoc est primum crimen exceptum ; nam Latrones, & viarum Grassatores parùm differunt, nisi quod Latronis nomine illi tantum venire videantur, qui publicas vias obsidentes, solent aggredi, & despoliare viatores cæde interveniente ; Grassatores autem

Publici Latrones, viarumque grassatores. Et qui sint tales ?

autem viarum id faciant absque cæde hominis : & utroque casu crimen est exceptum. Tales censentur Pyratæ ; & qui publicas obsident vias, vel arcem habent aut castrum , & inde erumpere solent ad despoliandum homines prætereuntes.

Corollarium
de furibus,
& alijs.

30. Inferitur proinde, Fures recipi Asylo. *Fures* enim vocantur, qui occultè, & sine armis furantur : qui autem violenter aggrediuntur, sive cum armis, sive absque armis, *Latrones* ; prout habetur *Auth. Sed novo. C. de Servis fugitivis*. Similiter is gaudet Immunitate, qui quidem in via publica hominis deprædationem attentavit, sed non perfecit : quia in pœnalibus & odiosis, præfertim quæ cedunt in præjudicium Ecclesiæ, actus debent esse perfecti, & consummati.

II. Depopu-
latores a-
grorum ; &
qui ?

31. CONCL. IV. *Depopulatores agrorum* dicuntur, qui segetes in agris deprædantur, comburunt, aut destruunt, vel agros alienos vastant : & hi non gaudent jure Asyli. Addit Barboza *loc. cit. num. 87.* cum alijs, quòd inspectâ Bullâ Gregorianâ, utpote absolute loquente, hoc procedat de Depopulatoribus agrorum sive diurnis, sive nocturnis ; quamvis attentio Jure communi solus nocturnus excludatur, *c. Inter alia, de Immunis. Eccles. ibi : Vel nocturnus depopulator agrorum.*

III. Com-
mittentes
homicidia,
vel mutila-
tiones, in Ec-
clesijs, ga-
rùmve Cæ-
meterijs.

32. CONCL. V. Qui homicidia, & mutilationes membrorum in ipsis Ecclesijs, earumve Cæmeterijs committere non verentur, illis pariter non suffragatur Immunitas Ecclesiastica ; prout liquet ex allegatis verbis Bullæ Gregorianæ. Concordat *cap. ult. de Immunis. Eccles.* ubi & hujus exceptionis ratio redditur, illis verbis : *Cùm in eo, in quo delinquit, puniri quis debeat ; & frustra legis auxilium invocet, qui committit in legem ; mandamus, tales non debere gaudere immunitatis privilegio, quo se faciunt indignos.* Et hoc procedit etiam in illo casu, quo quis in una Ecclesia delinquit, & postea fugit ad aliam : cùm enim una sit per totum Orbem Ecclesia universalis, qui offendit unam Ecclesiam particularem, censetur omnes offendisse ; ac proinde nullibi gaudet Immunitate.

Quando cæ-
leatur ho-
miciidum
committi in
Ecclesia ?

33. Censetur autem homicidium, aut mutilatio in Ecclesia committi, non solum tunc, quando uterque intra Ecclesiam existit ; sed etiam, quando quis extra Ecclesiam existens, sclopo, vel jaculo mutilat, vel occidit existentem intra Ecclesiam : nam talis reverà occidit, vel mutilat alterum in Ecclesia. Et hoc idem dicendum, si quis læthaliter vulneravit existentem in Ecclesia, sed vulneratus extra eam obiit ; quia delictum censetur commissum in Ecclesia. Bonacina *Tom. 2. quest. 7. punct. 6. §. 2. n. 5. & alij.*

34. Num

34. Num autem vicissim, si quis intra Ecclesiam existens, solo, vel telo interficiat, siue mutilet existentem extra Ecclesiam, privetur Immunitate, variant Doctores. Negant Bonacina loc. cit. num. 3. Novarius, & quidam alij; eo quod talis propterea loquendo non in ipsa Ecclesia, sed ex Ecclesia occidat, vel mutilet: simulque in hac materia, utpotè odiosa & pœnali, non fit faciendâ extensio ab inchoatione homicidij ad homicidium ipsum. Affirmativa tamen sententia, videlicet talem privari Immunitate, est communior; quam tenet Abbas cap. ult. n. 11. de Immunit. Eccles. Pirhing eod. num. 25. & Barbosa cit. cap. 3. num. 111. citans plurimos alios. Tum quia tale homicidium, quantumvis consumetur extra Ecclesiam, nihilominus in ipsa inchoatur, siue principiatur. Tum quia talis infert injuriam Loco sacro, abutens ipso ad cædem, vel mutilationem injuriam faciendam.

Existens in Ecclesia, & occidens aliquem extra eam, an gaudeat Immunitate?

35. Quæres, an quis privetur privilegio Immunitatis non solum propter homicidium, vel mutilationem, sed etiam propter alia crimina commissa in Ecclesia, v. g. propter furtum, adulterium, & hujusmodi gravia delicta, quibus infertur specialis irreverentia Loco sacro? Resp. spectatâ Bullâ Gregorianâ negativè. Siquidem Pontifex in sæpè citata Bullâ §. 2. expressè declarat, delinquentes in nullis alijs casibus, præterquam in sua Bullâ expressis, posse ab Ecclesijs extrahi; simulque prohibet fieri extensionem ad casus in ea non expressos, etiam ex paritate, identitate, aut majoritate rationis. Barbosa cit. cap. 3. num. 105. Bonacina loc. cit. num. 11. & alij post dictam Bullam scribentes; quamvis ante ipsam non pauci oppositum tenuerint.

An Immunitas amittatur ob alia crimina commissa in Ecclesia?

36. CONCL. VI. Insuper, qui proditoriè hominem occiderit, non gaudet Immunitate. Patet hoc ex allegata Bullâ Gregoriana, ibi: *Qui proditoriè proximum suum occiderint.* Cæterum Homicidium proditorium vel maximè tunc committitur, quando quis aliud verbis, & aliud mente gerit, atque sub specie amicitie Proximum interficit: prout fecit Joab duobus Principibus militie, Abner, & Amasa, quos sub specie osculi præbendi occidit, 2. Reg. cap. 3. & 20.

IV. Proditoriè hominem occidens.

37. Deinde generaliùs loquendo, Homicidium proditorium censetur, quando vel sub specie amicitie (ut dictum) vel saltem nullâ præcedente inimicitia, aut si præcessit, eadem per reconciliationem sublata, securus, & nihil mali prævidens occiditur, v. g. ferro, veneno, à tergo, de nocte, vel per insidias &c. Siquidem

Homicidium proditorium quod?

D d d d

Homi-

Homicidij proditorij malitia in eo consistit, quòd occidatur compos rationis, qui hic & nunc impotens est ad præcavendum,

Quid de
procurante
abortum
foetus ani-
mati?

38. Dicitur, *compos rationis*. Nam, utrum procurans abortum foetus animati, secuto effectu, censeatur homicida proditorius, ac priveretur Immunitate, est nova difficultas. Sed Bonacina *cit. punct. 6. §. 3. num. 8.* probabilius esse censet, talem non privari: cum infans non occidatur per insidias ac dolosè, eò quòd dolus in infantem, utpote rationis impotentem, non possit committi: nam dolus est machinatio ad decipiendum, seu fallendum proximum adhibita.

V. Assassini
Rei.
Assassinium,
quid?

39. CONCL. VII. Assassini Rei non gaudent Immunitate; ut expressè tradit citata Bulla Gregoriana. Porrò *Assassinij* crimen trahit Originem, & nomen, a quibusdam Infidelibus; qui Assassini vocabantur, & acceptà pecunià occidebant Fideles, quos aliqui volebant occidi; uti notatur per Glossam magnam *6. 1. de Homicidio in 6.* Itaque Assassini Rei sunt tum illi, qui occisorem promisso pretio conducunt, tum qui operas suas ad occidendum locant. Et hi omnes, utpote criminis Assassini Rei, secuto effectu non gaudent Immunitate.

VI. Rei hæ-
resis, ac
VII. Reicri-
minis læsæ
Majestatis
in personâ
Principis.
Corollaria.

40. CONCL. VIII. Præter crimen hæresis (de quo jam supra *num. 23. & seqq.*) privantur Immunitate Ecclesiastica Rei criminis læsæ Majestatis in personam ipsiusmet Principis commissi. Ita cit. Bulla Gregorij XIV.

41. Dicitur, *in personam ipsiusmet Principis*. Nam secus dicendum de offendentibus Statuam Principis, vel eudentibus falsam monetam; non obitante, quòd & tales de jure Civili censeantur Rei læsæ Majestatis. Addunt Doctores, eum, qui offendit, sive occidit filios Principis, aut ejus Consiliarios, vel Legatos, et si reus existat criminis læsæ Majestatis, nihilominus gaudere Immunitate; eò quòd hoc crimen non committatur in personam ipsiusmet Principis. Bonacina *cit. quest. 7. punct. 6. §. 6. num. 3. & 4. Diana. part. 6. tract. 1. resol. 18.* & alij, paucis exceptis, qui ex eo oppositum tenent, quòd Consiliarij, & Senatores censeantur esse *pars corporis ipsius Principis*, l. Quisquis.

C. ad Legem Juliam Majestatis.

⚔⚔⚔) ○ (⚔⚔⚔

QUÆ-

QUÆSTIO IV.

De commodis Immunitatis Ecclesiasticæ, poenisque eam violantium, ac modo extrahendi Reos criminum exceptorum.

42. **C**ONCL. I. Privilegia Asylorum, seu commoda Reorum ad Ecclesias confugientium, varia sunt. Nam I. Reus in loco sacro nequit capi, aut vinculis constringi, multò minùs per vim, seu invitus, ex eo extrahi; prout habetur *c. Diffinit. 17. q. 4. ibi: Nullus andeat confugiens ad Ecclesiam, vel residentibus in loco sancto inferre.* Concordat *c. Inter alia de Immunit. Eccles. ibi: Non est violenter ab Ecclesia extrahendus; estque unanimis Doctorum.*

43. Quòd si verò Reus spontè egrediatur (prout licitè potest, etiam Reo toribus Ecclesiarum invitis) Immunitas non violatur: quia nulla Ecclesiæ fit injuria, neque Reus inde violenter extrahitur. Secùs dicendum, si Reus ad Asylum deserendum verbis dolosis, aut fictâ promissione Judicis impunitatem promittentis, inductus fuerit, ac postea capiatur: quia dolus hac in parte pro vi habetur. Pirhing *tit. de Immunit. Eccles. num. 42.* post Azorium, Suarez, & Layman. Unde, qui verbis dolosis circumventus, atque præstitâ à Judice securitate, & impunitate Principis, inductus exiit ex Asylo, is Ecclesiæ restituendus erit, aut Judex tenebitur ei servare fidem promissam de impunitate vitæ, & membrorum. Barbosa *loc. cit. n. 54.* & alij.

44. II. Reus, quamdiu est in Ecclesia, non potest per sententiâ Judicis ad mortem, vel aliam poenam corporalem condemnari; prout desumitur ex *c. Reum. 17. q. 4. & c. Inter alia. de Immunit. Eccles. ibi: Nec inde damnari debet ad mortem, vel ad poenam, sed Rectores Ecclesiarum sibi obtinere debent membra, & vitam: super hoc tamen, quod inique fecit, est alias legitime puniendus: videlicet pecunialiter, vel alia satisfactione præter poenam corporalem; ut explicat Glossa & sequitur Abbas ibidem, allegans communem Doctorum. Addit Pirhing *n. 47.* & Layman *loc. cit. c. 3. num. 13.* post Suarez, talem neque poenâ servitutis, neque exilij, neque trimerium mulctari posse; eò quòd hæ poenæ sint valdè graves, atque corporalibus æquiparentur, imò eorum quassdam excedant.*

45. III. Nequit prohiberi, quò minùs ad Reum necessarius victus, & vestitus deferatur, *text. clar. l. Presenti. C. De his, qui ad Eccle-*

Commoda Reorum ad Asyla fugientium. I. Reus nequit in- de extrahi &c.

Quid, si exeat spontè?

Aut fictis promissis inductus?

II. Reus nequit condemnari ad mortem, vel poenam corporalem.

III. Nò possunt ei pro-

D d d d a

Eccle-

liberi ne-
cessaria vi-
ctus, & ve-
stis.

Potest tamē
custodiri,
ne aufugiat.

IV. Fugiens
ad Ecclesiā
est recipien-
dus.

Unde su-
stentari de-
beat?

V. Non po-
test spoliari
rebus suis;
& quando?

Violatio
Immunita-
tis, quale
peccatum?

*Ecclesias confugiunt, ibi: Nec aliquando patimur, in ipsis Ecclesijs reve-
rendis ita quemque detineri, atque constringi, ut ei aliquid victualium re-
rum, aut vestis negetur, & requies. Et merito ita statutum est: nam
impedire Reo necessarium victum, foret aperta coactio, quia ipse
vel fame perire, vel exeundo se tradere cogeretur. Nihilominus
prohibitum non est, ponere custodias circa Ecclesiam, ne Reus li-
berè aufugiat; vel, ut capi possit, si spontè exierit, aut fugam
attentaverit. Layman ibidem cum communi.*

46. IV. Rei ad Ecclesias confugiētes recipiendi sunt, neque
inde repellī possunt, aut excludi. Nam Clerici, ac præsertim Re-
ctores Ecclesiarum, tenentur tueri jura Ecclesiæ, ipsiusque Immu-
nitatem; ergo hoc ipso non possunt Reos ad eam confugiētes
excludere. Quinimò, si profugus non habeat bona propria, unde
sustentetur (nam si hæc adsint, ex ipsis ei alimenta præstari debent)
neque etiam à consanguineis, vel alijs necessaria vitæ habere pos-
sit; hæc per Ecclesiam, utpote cujus tutelæ, & protectioni sese
committit, eidem velut pauperi præstanda erunt: ne alioquin in-
diā, & necessariorum inopiā urgente, invitus abire, & sæculari
Potestati sese tradere cogatur. Abbas *cit. c. Inter alia, de Immunit.
Eccles. Sylvester & Immunitas. III. num. 5. & alij. Qui tamen ad-
dunt, debere ejusmodi Reum, si possit, in commodum Ecclesiæ
laborare: tum, ne Immunitas ipsi sit occasio otandi: tum, ut la-
bore recompenset alimenta sibi præstita.*

47. V. Reus ad Ecclesiam fugiens nequit spoliari rebus bo-
nisque suis, quæ secum attulit in eam, *arg. c. Dissimulavit. 17. q. 4. In-
tellige hoc de rebus proprijs Rei, non autem alienis, sive alteri
obligatis, & in quorum detentione idem delinqueret, ut dictum
num. 18. Insuper, si Reus arma prohibita secum detulit, ea pote-
runt ipsi etiam intra Ecclesiam auferri: delinquit enim is, qui
fert arma legibus prohibita. Covarruvias *cit. cap. 20. n. 18. Lay-
man. n. 13. & alij.**

48. CONCL. II. Per violationem Immunitatis Ecclesiasti-
cæ, sive violentam Reorum ex Asylys Ecclesiasticis extractionem,
committitur gravissimum Sacrilegij peccatum. Patet hoc ex
*c. Miror. & c. Frater. 17. q. 4. ibi: Qui admittere sacrilegium non dubita-
vit, & alibi. Accedit ratio: quia violenta talis extractio repugnat
sanctitati, & reverentiæ Locis sacris debitæ. Hinc S. Augustinus
Serm. 5. de Dedicat. Eccles. ejusmodi extractionem appellat, gran-
dem injuriam Religionis, & Divinitatis offensam.*

49. CONCL. III. Præter alias pœnas in Jure statutas, violator Immunitatis Ecclesiasticæ olim excommunicari jubebatur, sicut antiquitus. 17. q. 4. cum concordantijs; quæ tamen continebant excommunicationem non latæ, sed primùm ferendæ sententiæ. Verùm hodie, sive spectatâ Bullâ Gregorianâ, dicta excommunicatio est latæ sententiæ; prout liquet ex verbis ejusdem Bullæ, §. 8. ibi: quod si quis quacunque dignitate, & authoritate præditus, contra hujus nostræ Constitutionis tenorem attentare præsumpserit, declaramus, eum ipso facto censuras, & pœnas easdem incurrere. Bonacina tom. 2. disp. 3. q. 7. punct. 8. n. 3. & alij.

50. Dicitur notanter, præter alias pœnas. Nam plures pœnarum in istis Sacrilegos Jure statutz sunt. Et quidem de Jure Civili, tales censentur Rei criminis læsæ Majestatis, text. clar. L. 2. C. De his, qui ad Ecclesiam confugiunt. Imò & ultimo supplicio affici jubentur, l. Præsentis. C. eod. quamvis hæc pœna non videatur amplius esse in usu. Insuper ipsi de Jure Canonico, præter pœnitentiam publicam ab Episcopo injungendam, incurrunt pœnam pecuniariam nongentorum solidorum, c. Si quis contumax. 17. q. 4. vel certè triginta librarum examinati argenti purissimi, c. Quisquis inventus. ead. 17. q. 4. pro qualitate delicti, & delinquentium conditione, Judicis arbitrio variandam, & Ecclesiæ læsæ applicandam pro satisfactione.

51. Quæres, quid observandum circa extractionem Reorum, privilegio Aſyli non gaudentium? Resp. Defactò quoad hoc est observanda Constitutio Gregorij XIV. quæ §. 3. & 4. exactè tradit formam extrahendi Reos ex Aſylo Ecclesiastico ob commissa crimina excepta. Et primò mandat Pontifex omnibus Ecclesiæ Prælatiſ, ut eos, qui aliquod ex criminibus ibidem exceptis judicio suo commiſſe videbuntur, quando à Curia ſeculari fuerint requiſiti, Miniſtris, & Officialibus Curia ſecularis abſque irregularitatis nota, aut alicujus cenſuræ Eccleſiaſticae incurſu, tradi, & conſignari curent. Quibus verbis clarè innuitur, defactò non eſſe opus præviâ cautione, vel juramento, de impunitate vitæ & membrorum, Reo criminis excepti priùs obtinendâ: quidquid olim ſecùs fuerit, c. Reum. & c. Id conſtituimus. 17. q. 4.

52. Deinde, ne Curia ſecularis Miniſtri abutantur facultate, ſive de Jure communi, ſive per ſpecialia privilegia olim ſibi conceſſâ, per ſe & propriâ authoritate extrahendi ejuſmodi Reos; Pontifex dictam facultatem revocat, atque decernit, ut Curia ſecularis, ejuſque Judices & Officiales, ab Eccleſijs, Monafterijs, Locis que ſacris prædictis, Laicum aliquem, ut præfertur, delinquentem, in nullo ex ca-

764 *Tract. XII. De Immunitate Ecclesiastica, & Indulgentijs. Dist. II.*
sibus *suprà dictis sine expressa licentia Episcopi, vel ejus Officialis, & cum*
interventu persona Ecclesiastica ab eo auctoritatem habentis, &c. capere, ex-
trahere, aut incarcerare non possint.

Limitatur
hoc.

§3. Subdit tamen Pontifex unicam limitationem, ejusque
cautelam, dicens: *Nisi eo casu, quo ipse Episcopus, & dicta Persona Ec-*
clesiastica requisita, illos in delictis superius expressis culpabiles tradere, aut
captura & incarcerationi intervenire, & assistere recusaverint; tuncque re-
verentia Ecclesia, & locis sacris debita memores, predictos delinquentes, mi-
nori, quo id fieri poterit, cum scandalo & tumultu, extrahere curent.
Hæc Pontifex.

Arque am-
plius decla-
ratur.

§4. Et hoc quidem, videlicet extractionem Rei absque ex-
pressa Episcopi licentia per Judices sæculares fieri non posse,
quantumvis de qualitate criminis excepti certò constet, post di-
ctam Constitutionem Gregorianam communiter tenetur (licet
Auctores hanc antecedentes oppositum docuerint) & clarè de-
sumitur ex allegatis ejus verbis, utpote generaliter & indefinitè lo-
quentibus. Quòd si verò super qualitate criminis dubium emer-
ferit, ejus cognitio (deducto prius Reo ad carceres Curia Eccle-
siasticæ, ibique debitè custodito) ad solum Judicem Ecclesiasti-
cum, id est, Episcopum, seu ab eo Deputatum pertinet: tum
quia hæc res est Ecclesiastica, ad eò ut ejus violatores sacrilegium
committant. Tum præsertim, quia novissimè sic declaravit Gre-
gorius XIV. in sæpè cit. Bulla, §. 5. ibi: *Nisi cognito prius per Epi-*
scopum, seu ab eo deputatum, an ipsi verè crimina superius expressa commis-
erint. Barbosa lib. 2. *Juris Eccles. univ. cap. 3. n. 157. & alij.*

Alia negan-
t.

§5. His addendum cum eodem Barbosa num. 168. & alijs,
quòd non possit Episcopus delinquentes Curia Sæculari tradere,
nisi prius sibi de excepto delicto perpetrato constiterit plenè, cer-
tè & concludenter, non autem per indicia, & præsumptivè dun-
taxat. Item, quòd Episcopus non teneatur stare Processui factò
à Laica Potestate: nam quòd hæc aliqualem cognitionem per
via facti, pro informatione, an crimini commissò sit annexa
qualitas impeditiva juris Asyli, possit instituire, haud negatur.
Et tandem, quòd si dubium fuerit inter Doctores, an delictum
gaudeat Immunitate Ecclesiastica, nec ne, debeat Judex Eccle-
siasticus pro Reo judicare: nam Immunitas hæc, utpote ob re-
verentiam & favorem Ecclesiarum, aliorumque Locorum sacro-
rum principaliter concessa, censetur esse materia favorabilis: si-
milq; in dubio potius Reo favendum est, *juxta Reg. 11. Juris in 6.*
cum concordantijs,

DISTINCTIO III.

De Indulgentijs.

QUÆSTIO I.

Quid sit Thesaurus Ecclesiæ?

1. **I**ndulgentiæ nomen, quod à verbo *indulgeo* derivatur, quandoque accipitur pro lenitate, seu condescendentia; ut *1. Corinth. 7. Hoc autem dico secundum indulgentiam, non secundum imperium.* Alio modo sumitur pro remissione; ut *Isaiæ cap. 61. Prædicare captivis indulgentiam.* Quæ verba apud *S. Lucam cap. 4.* referuntur taliter: *Prædicare captivis remissionem:* ut proinde Indulgentia quandoque sumatur pro remissione.

2. Hanc utramque significationem Theologi conjungunt, & Indulgentiam vocant remissionem poenæ temporalis, ex condonatis peccatorum culpis sæpè remanentis, quæ fit ex causa iusta & rationabili, per dispensationem Thesauri Ecclesiæ. Hujus autem nomine aliud non intelligitur, quàm Thesaurus spiritalis satisfactionum Christi & Sanctorum, qui applicari possit reis alicujus poenæ temporalis, post peccata quoad culpam in Sacramento Poenitentiae jam dimissa non raro restantis. Et de hoc loquendo, sit

3. **CONCL. I.** Datur in Ecclesia ejusmodi Thesaurus spiritalis, ex meritis Christi, & satisfactionibus Sanctorum constitutus, qui nunquam exhauriri, sed per legitimam Indulgentiarum concessionem dispensari potest. Ita omnes Catholici; atque patet tum ex perpetua traditione, ac sensu Ecclesiæ; tum ex mox alleganda Extravag. *Unigenitus:* tum ex Concilio Trid. *Sess. 25. in Decreto de Indulgentijs,* cujus verba *num. 25.* referentur. Fundetur insuper hæc Catholica Veritas in illo Symboli Apostolici articulo: *Credo Sanctorum Communionem.* Nam Corpus mysticum Ecclesiæ non solum Christo tanquam capite conitatur, sed etiam Sanctis tanquam nobilissimis membris; juxta illud *Rom. cap. 12. Multi unum corpus sumus in Christo, singuli autem alter alterius membra.* Atqui in corpore sano caput, & reliqua membra, habent talem communicationem ad invicem, ut quod uni superfluit

Indulgentiæ variæ accipiuntur.

Quomodo sumatur in proposito?

Thesaurus Ecclesiæ datur, & quid sit?

perfluit, alteri communicetur; ergo idem dicendum de Corpore Christi myltico, quod est Ecclesia.

Is declara-
tur ex verbis
Extravag.
Unigeniti
IHS.

4. Porro pro vera intelligentia hujus Thesauri Ecclesie, juvat adducere verba cit. Extravag. *Unigenitus*. quæ in Jure Canonico habetur inter Extravagantes Communes. tit. de Poenit. & Remiss. ubi præmissâ prerogativâ meritorum, atque satisfactionû Unigeniti Filij Dei JESU Christi, sic loquitur Pontifex Clemens VI. *Quantum ergo exinde, ut nec supervacua, inanis aut superflua, tanta effusionis miseratione redderetur, Thesaurum Adilitanti Ecclesie acquisivit, volens suis thesaurizare filijs pius Pater, ut sic sit infinitus Thesaurus hominibus, quo qui usi sunt, Dei amicitia participes sunt effecti. Quem quidem Thesaurum non in sudario repositum, non in agro absconditum, sed per Beatum Petrum, Cæli Clavigerum, ejusque Successores suos in terris Vicarios commisit Fidelibus salubriter dispensandum, & proprijs & rationabilibus causis, nunc pro totali, nunc pro partiali remissione poenæ temporalis pro peccatis debita tam generaliter, quam specialiter (prout cum Deo expedire cognoscerent) verè poenitentibus & confessis misericorditer applicandum. Ad cujus quidem Thesauri cumulum, Beata Dei Genetricis, omnium Electorum à primo Justo usque ad ultimum merita, adminiculum præstare noscuntur: de cujus consumptione seu minutione non est aliquatenus formidandum, tam propter infinita Christi (ut prædictum est) merita, quam pro eo, quòd quanto plures ex ejus applicatione trahuntur ad justitiam, tantò magis accrescit ipsorum cumulus meritorum.* Hactenus Pontifex in cit. Extravag. *Unigenitus*.

Constare ex
meritis ac
satisfactio-
nibus Chri-
sti, & San-
ctorum.

5. Ex his proinde sequitur, quòd Thesaurus Ecclesie constet imprimis ex meritis & satisfactionibus Christi, quarum valor cum sit infinitus, Thesaurus hic exhauriri nunquam poterit. Sequitur ulterius, quòd ex dignatione Divina ad constituendum dictum Thesaurum, ejusque cumulum accedant, atque adminiculum præstent merita Beatissimæ Virginis MARIE, omniumque Sanctorum: idque tum propter valorem generalissimum, qui in omni opere bono reperitur, atque universali Ecclesie obvenit. Tum ex eo: quia plurimi Sancti uberiora opera bona & satisfactoria peregerunt, plûsque passi sunt, quam opus fuerit pro remissione poenæ temporalis eorum peccatis debita; ut patet in D. Virgine MARIA, nullius maculâ peccati unquam contaminata; S. Joanne Baptista, jam sanctificato in utero materno; item in SS. Apostolis, atque innumeris SS. Martyribus, Confessoribus, Virginibus, aliisque Sanctis. Unde, ne alioquin ejusmodi merita, si ve satisfactiones Sanctorum, quoad vim satisfacto-

factoriam à Deo irremunerata remaneant ; simulque, ut in Corpore mystico Ecclesiae perfecta servetur *Communio Sanctorum*, & quod uni ejusdem membro superabundat, alteri communicetur, prout alioquin in corpore sano fieri afolet : congruum fuit, ut ex Divina dignatione, ac non obtante infinitate meritorum Christi, etiam merita, sive satisfactiones Sanctorum, ad constituendum istum spirituales Thesaurum Ecclesiae assumerentur.

6. Hinc si objicias. Satisfactiones Christi repositae in Thesaurum Ecclesiae, sunt infinitae ; ergo non est opus, ut ad eas accedant satisfactiones Sanctorum. Resp. distinguendo consequens : ergo hoc non est simpliciter & absolute necessarium, conceditur ; neque hoc est congruum, ac Divinae Providentiae, Justitiae, & Munificentiae consentaneum, negatur. Siquidem merita seu satisfactiones Sanctorum reponuntur in Thesaurum Ecclesiae, non quasi satisfactiones Christi per se non sufficerent, sed (ut jam dictum) ex dignatione Divina, ne alioquin ipsa quoad vim satisfactoriam maneat irremunerata : simulque quia hoc ipsum perquam gloriosum existit Christo Domino, à quo omne bonum Sanctorum promanat ; ipsisque Sanctis, in quibus Christus sicut Caput in suis membris honoratur, perhonorificium ; magisque per hoc elucescit perfecta unio Sanctorum cum Christo Capite suo.

7. Dices. Si datur talis Thesaurus Ecclesiae, constans ex satisfactionibus Christi & Sanctorum, ubinam locorum is reperitur ? Resp. Hanc esse satis lepidam instantiam ? nam cum Thesaurus iste sit merè spiritualis, ac moralis, utpote conflatus ex satisfactionibus Christi & Sanctorum, quae sunt quid spirituale ac morale, utique is in nullo loco materiali hujus Mundi repositus jacet. Ille igitur existit duntaxat in mente Divina, in quantum ante oculos Dei merita, & satisfactiones superabundantes Christi & Sanctorum nondum oblivioni sunt traditae ; sed vivunt etiamnum, usque dum alijs indigentibus Ecclesiae membris opportunè communicentur, sicque quantum fieri potest, debitum ipsis praemium remissionis poenae temporalis reddatur.

8. Quæres, quot modis dispensetur Thesaurus Ecclesiae ? Ubi notandum, quod Thesaurus Ecclesiae possit dupliciter considerari. I. Ut constet ex meritis Christi. II. Ut constet ex meritis Christi & Sanctorum simul, juxta proximè dicta. Hoc praenotato,

Éccéa

9. Re-

Quomodo
dispensatur?

9. Resp. I. Considerando Theaurum Ecclesiæ, prout constat ex meritis Christi, sic ipse dispensatur, nobisque applicatur varijs modis, videlicet per Sacramenta, per Missæ Sacrificium, perque alia pia opera Fidelium, ipsasque Indulgentias. Ratio est: quia quotiescunque aliqua culpa, vel poena nobis remittitur, aut aliquod gratiæ auxilium præstatur, semper Theaurus meritorum Christi nobis applicatur, & distribuitur; eò quod huiusmodi beneficia nobis non conferantur, nisi intuitu atque virtute meritorum & Passionis Christi.

Præsertim,
ut includit
satisfactio-
nes Sancto-
rum?

10. Resp. II. Spectando Theaurum Ecclesiæ, prout non solum ex meritis Christi, sed etiam ex satisfactionibus Sanctorum constare intelligitur, sic ipse duntaxat per Indulgentias dispensatur. Ita Suarez *part. 3. tom. 4. disp. 51. sect. 4.* & Maltrius *disp. 23. Theol. Mor. num. 9.* cum communi. Ratio est: quia Sacramenta, Missæque Sacrificium habent suam dignitatem, atque valorem ex opere operato, duntaxat ex meritis & Passione Christi, qui solus, utpote Redemptor noster, promeruit nobis facultatem, per bona opera consequendi gratiam vitamque æternam; ac proinde per hæc nobis non applicantur merita sive satisfactiones Sanctorum, benè tamen per Indulgentias. Et de his loquendo, sic

Q U Æ S T I O II.

Quid, & quotuplex sit Indulgentia?

Indulgen-
tia, quid?

11. **C**ONCL. I. *Indulgentia*, quantum ad propositum, est Remissio poenæ temporalis, peccatis actualibus, quoad culpam jam remissis, coram Deo adhuc debitæ, ab habente potestatem facta per applicationem sufficientis & condignæ solutionis ex communi Thesauro Ecclesiæ. Hæc definitio in re est communis Theologorum, & patebit ex declaratione ipsius.

Hæc non tol-
lunt culpã,
sed poenam
peccatorũ.

12. Dicitur, *remissio poenæ temporalis*. Quia Indulgentiæ non valent ad remissionem culpæ, neque mortalis, neque venialis; sed solum ad remissionem poenæ temporalis, quæ post culpam jam remissam non ratò restat luenda, prout omnes Theologi fatentur. Accedit ratio: quia peccatum mortale non potest tolli, nisi per infusionem gratiæ sanctificantis; hæc autem non confertur per Indulgentias, sed solum per Sacramenta, in re, vel voto ritè suscepta. Et quamvis peccata venialia multis remedijs expiari possint, ut docet Concilium Trid. *Sess. 14. cap. 5.* nihilominus ipsa quo-

quoad culpam non dimittuntur per Indulgentias: nam hæc sup-
plent locum satisfactionis, peragenda post culpam jam remis-
sam; & consequenter hanc non remittunt, sed virtute boni mo-
dis interioris, aut recepti Sacramenti prius jam ablatam sup-
ponunt.

13. Unde Indulgentiæ valent duntaxat ad tollendam, per
modum condignæ solutionis, poenam peccatis quoad culpam
jam remissis non raro adhuc debitam, seu restantem: ac proinde
effectus earum solummodò est, tollere poenam peccatis debi-
tam per applicationem sufficientis solutionis ex Thesaurò Eccle-
siæ (a) non verò ipsammet culpam peccatorum. Ceteræ par-
ticularæ datæ definitionis patebunt ex dicendis in progressu.

14. CONCL. II. Indulgentiarum variæ sunt divisiones. Ita
communis, idque patet inductione. Inprimis enim indulgentiæ
quoad quantitatem poenæ, quæ remittitur, dividuntur in ple-
narias, & non plenarias. *Indulgentiæ plenariæ*, seu totales sunt, qui-
bus remittitur tota poena temporalis, peccatis quoad culpam
jam remissis debita.

15. Ubi sciendum, quòd aliqui distinguant inter Indulgen-
tiam plenam, pleniorè, & plenissimam: cujus distinctionis fun-
damentum desumunt ex *Extravag. Antiquorum. de Pœnit. & remiss.*
ubi Pontifex pro Anno Jubilæi non solum plenam, & pleniorè, imò
plenissimam omnium concedit veniam peccatorum. Sed reverà quoad
effectum remissionis poenæ temporalis, nullum inter eas appa-
ret discrimen; cum non solum Indulgentia plenissima, sed etiam
plenior, & plena, in ritè dispositis conferat omnium veniam pec-
catorum, live poenarum pro peccatis quoad culpam prius re-
missis debitarum. Neque per illum loquendi modum Pontifex
aliud intendit, quàm concedere *Indulgentiam ad eò plenam, prout Cla-
vium potestas se extendit*; sicuti Papam interpretatum fuisse in Con-
sistorio, testatur Glossa ibidem, *v. Plenissimam.*

16. Nihilominus quoad specialia privilegia, & annexas fa-
cultates, potest cum Marchantio *Tom. 3. Tribunalis. tract. 5. tit. 2.*
q. 3. Mastrio cit. disp. 21. num. 21. & quibusdam alijs, sequens inter
dictas Indulgentias notari discrimen: ut *Indulgentia* dicatur ple-
na seu plenaria, quando tota poena, post culpam adhuc in Foro seu
iudicio Dei debita, per applicationem Thesauri Ecclesiæ remit-
titur. *Plenior*, quando potestas extraordinaria absolvendi à Ca-
sibus reservatis superadditur. *Plenissima*, quando ultra hæc etiam
dispensationes in Votis, & hujusmodi vinculis conceduntur:

Eeeee 2

pro-

Earum ef-
fectus.

(a) *Modo
uberius
declaran-
do n. 38.*

41. & 42.

Indulgen-
tiarum di-
visio.

Plenariæ,
seu totales,

quid?

Indulgen-
tia plena,

plenior, &

plenissima,

non diffe-
runt quoad

remissionè
poenæ?

Benè tamem
quoad ali-
quas facul-
tates.

prout fieri solet in Jubilæo (de quo procedit cit. Extravag. *Antiquorum*) ac Indulgentijs in forma Jubilæi datis.

Indulgentia non plenaria, seu partialis, quæ?

17. Porro *Indulgentia non plenaria*, seu partialis dicuntur illæ, quæ solum sunt remissivæ partis pœnæ temporalis, peccatis quoad culpam jam remissis debitæ: ut sunt Indulgentiæ certorum annorum, aut dierum; item Indulgentiæ illæ, quæ dicuntur *Quadragesima, Septenna, Carena*; aut quando remittitur tertia, vel quarta pars peccatorum.

Indulgentia certorum annorum,

18. Quod si quæras, quid intelligatur per Indulgentias mille, vel centum annorum, aut dierum, item per *Quadragesimam, &c.* Resp. I. Sensus hujusmodi Indulgentiarum non est, quod totidem dies, vel anni pœnæ Purgatorij remittantur; cum dentur Indulgentiæ nonnullæ decem millium annorum, nec tamen verisimile sit, Purgatorium, quod post diem extremi Judicij mox cessabit, adhuc decem millibus annorum duraturum. Unde

Aut dierum, quomodo intelligenda?

19. Resp. II. Sensus illius locutionis, ac hujusmodi Indulgentiarum est, quod per talis Indulgentiæ collationem tanta pœna cuiquam remittatur, quanta remitteretur virtute illius pœnitentiæ, quæ secundum formam Juris, & consuetudinem Ecclesiæ olim statuebatur, si ipsa tot diebus vel annis in hoc Mundo perageretur. Quæ verò, & quanta ea sit, optimè novit, ac determinavit Dominus Deus. Et conformiter dicitis.

Quadragesima, seu Quadragesima, & Septenna,

20. Resp. III. *Quadragesima, seu Quaresima*, est Indulgentia quadraginta dierum; id est, relaxatio tantæ pœnæ, quanta fuisset redempta per pœnitentiam quadraginta dierum, olim ab Ecclesia pro certis peccatis statutam. Porro *Septenna*, est Indulgentia septem annorum; seu relaxatio tantæ pœnæ, quanta fuisset remissa ob pœnitentiam septem annorum. *Carena* verò, est Indulgentia utramque prædictam complectens: ita, ut sit remissio tantæ pœnæ, quanta fuisset redempta per pœnitentiam quadraginta dierum in pane & aqua peractam, & per aliam pœnitentiam septem annorum subsequenter. Tannerus tom. 4. disp. 6. dubit. 8. n. 99. & alij magis communiter.

Carena, quid?

Hæc malè negliguntur.

21. Quia igitur ejusmodi pœnitentiæ, olim ab Apostolis, sacrisque Canonibus sancitæ, admodum graves extiterunt, per quas proinde multum expiari poterat de pœna temporali peccatis debita: hinc meritò Gobat tract. 2. *Quinarij, cap. 3. num. 286.* observat, eos pessimè sibi consulere, qui ad solas Indulgentias plenarias attendunt, neglectis dierum vel annorum indulgen-

gentijs, quas tamen sæpissimè sive pro se, sive etiam pro Defunctis intra modicum temporis spatium lucrari possent.

22. CONCL. III. Ulterius Indulgentia ratione subiecti, cui Indulgentia conceditur, dividitur in personalem, localem & realem. *Indulgentia personalis est, quæ directè conceditur alicui personæ determinatæ, vel toti Religioni, aut Communitati: quales plures concessæ sunt Religiosis, & varijs Confraternitatibus.*

23. *Indulgentia localis est, quæ alicui pio loco conceditur ad ejus devotionem augendam, in ordine ad personas in tali loco orantes, aut alia præscripta opera ibidem peragentes: quales sunt illæ, quæ conceduntur devotè visitantibus hanc vel illam Ecclesiam, ibique orantibus. Et hujusmodi Indulgentiæ dicuntur locales, non quòd ipsi loco secundum se concedantur (solum enim homo est capax Indulgentiarum, non verò Ecclesia materialis, utpote quæ est res inanimata) sed quia Fidelibus in tali loco devotè orantibus concedantur.*

24. *Indulgentia realis est, quæ conceditur rebus mobilibus, utputà Granis, Numismatibus, Imaginibus, Rosarijs, aut hujusmodi, in ordine ad homines. Et hæc Indulgentia pari passu ambulat cum locali, dempto eo, quòd localis Indulgentia loco, sive devotè ipsum visitantibus; realis autem rei mobili, sive eam devotè penes se habentibus, atque opera ad Indulgentiæ consecutionem præscripta peragentibus, concedatur.*

QUÆSTIO III.

De Potestate concedendi Indulgentias, & Conditionibus ad earum valorem requisitis.

25. CONCL. I. Datur in Ecclesia potestas divinitus collata D. Petro, ejusque legitimis Successoribus, concedendi Indulgentias, & per earum concessionem dispensandi Thesaurum Ecclesiæ. Ita certa omnium Catholicorum, estque de Fide; & patet tum ex cit. Extravag. *Unigenitus* tum ex Concilio Trident. Sess. 25. in Decreto de Indulgentijs, ubi sic loquitur: *Cum potestas conferendi Indulgentias à Christo Ecclesia concessa sit: atque hujusmodi potestate divinitus sibi tradita, antiquissimis etiam temporibus illa usa fuerit: Sacrosancta Synodus Indulgentiarum usum Christiano populo maxime salutarem, & Sacrorum Conciliorum auctoritate probatum,*

Ecce 3

tum,

tum, in Ecclesia retinendum esse docet, & præcipit: eosque anathemate damnat, qui aut inuiles esse asserunt; vel eas concedendi in Ecclesia potestatem esse negant. Haftenus Concilium.

Item Pro-
batur ex S.
Scriptura.

26. Eadem Catholica veritas desumitur ex illis verbis Christi Matth. 16. Tu es Petrus, & super hanc petram edificabo Ecclesiam meam. — Et tibi dabo claves Regni caelorum; & quodcumque solveris super terram, erit solutum & in caelis. Quæ promissio, solvendi quodcumque, cum sit amplissima & generalis, extenditur ad omnia vincula solvenda, quæ possunt homines impedire à consecutione salutis æternæ: unde cum inter hæc vincula etiam connumeretur vinculum reatus poenæ temporalis, retardans hominem ab ingressu Regni caelestis, etiam potestatem solvendi hoc vinculum per opportunam dispensationem Theauri Ecclesiæ, seu Indulgentiarum concessionem, Christus S. Petro, ejusque legitimis Successoribus impertivit.

Papa potest
Indulgen-
tias confer-
re omnibus
Christi Fi-
delibus.

27. CONCL. II. Summus Pontifex potestate à Christo accepta, sicque Jure Divino, & primario ac principaliter sibi competente, potest ex rationabili causa Indulgentias, sive generales, sive particulares, omnibus Christi Fidelibus dispensare. Ita omnes Catholici: & desumitur ex cit. Extravag. *Unigenitus*, cum ex dictis *num. præc.* Accedit ratio: quia potestas dispensandi bona communia primario penes Principem residet: atqui summus Pontifex est Princeps, & Caput visibile totius Ecclesiæ; ergo.

Episcopi,
quas con-
ferre vale-
ant de Jure
communi?

28. CONCL. III. Episcopi possunt Jure communi concedere Indulgentias unius anni pro die Dedicationis Ecclesiæ: ac verò pro Anniversario Dedicationis ejus, & in alijs casibus ob justam causam, duntaxat quadraginta dierum Indulgentias. Ita habetur expressum *o. Cum ex eo. de Poenit. & remiss. juncto cap. ult. eod. in 6.* Hinc infert *Faymanus lib. 5. tract. 7. c. 4. n. 2.* quod si Episcopus ultra limites potestatis suæ Indulgentiam concedit, ea omni jure sit irrita quoad excessum. Dicitur, *quoad excessum*: valet enim nihilominus Indulgentia illa usque ad terminum potestatis Episcopalis: quia *Utile non debet per inutile vitiari*, juxta Reg. 37. Juris in 6. ac tenet *Glossa. v. Non obtinent. cit. cap. ult.*

quid de alijs
Prelatis in-
ferioribus?

29. CONCL. IV. Nullus Prælati Episcopo inferior, neque Provinciales aut Generales Ordinum, possunt Jure communi atque ordinario Indulgentias concedere. Ita communis; & habetur clarè decisum *c. Accedentibus. de Excessibus Prælat.* Dicitur, *Jure communi & ordinario*; id est, nili forsan quisquam eorum.

rum speciali concessione, aut commissione per Summum Pontificem sibi factâ, quasdam Indulgentias (ut quandoque fieri solet) concedere valeat : nam tunc Indulgentiæ illæ conceduntur ex delegatione, seu commissione Summi Pontificis, cujus limites bene erunt observandi.

30. CONCL. V. Ad hoc, ut Indulgentiæ sint ratæ & validæ, requiruntur quatuor conditiones : duæ quidem ex parte concedentis, nimirum auctoritas legitima, & iusta causa concedendi Indulgentias : & duæ ex parte suscipientis, videlicet status gratiæ, ac executio operis injuncti. Ita Bellarminus *lib. 1. de Indulgentijs, cap. 11.* & communis. Et quidem de auctoritate legitima concedendi Indulgentias, per præcedentes Conclusiones, & textus Juris allegatos patet.

31. Deinde ad valorem Indulgentiarum requiri causam justam, ita quidem, quod concedens Indulgentiam sine causa iusta non solum peccet, sed etiam Indulgentia ipsa sit invalida, conceditur passim ab omnibus. Ratio est : quia Papa non est dominus Thesauri Ecclesiæ, sed dispensator, juxta illud 1. Corinth. 4. *Sic nos existimet homo ut ministros Christi, & dispensatores Mysteriorum Dei.* Dispensator autem non potest sine iusta causa, & ad libitum suum, de rebus domini disponere ; alias enim potius dissipator bonorum domini sui foret, quam dispensator.

32. Porro causa iusta dispensandi Indulgentias, non est sola utilitas, quam Indulgentiæ afferunt personis illis, quibus conceduntur ; sed præterea requiritur alia causa finalis extrinseca, quæ Pontificem moveat ad Indulgentias prudenter dispensandas : qualis præfertim est ea, quæ redundat in Ecclesiæ utilitatem, bonum commune, ac Dei & Sanctorum gloriam. Atque hoc inter alia desumitur ex praxi : quia Pontifices non solent facile concedere Indulgentias, nisi in Festivitatibus Dei & Sanctorum, ut sic Fideles magis ad eorum honorem prosequendum excitentur. Item in publicis Ecclesiæ, vel cujusdam Provinciæ Catholicæ necessitatibus, ad quas sublevandas conceduntur vel Jubilæa per totum Mundum, vel Indulgentiæ personales pugnantis contra Turcas. Imò ordinariè conceduntur Indulgentiæ, sub onere orandi pro exaltatione Sanctæ Matris Ecclesiæ, Fidei Catholicæ propagatione, hæresum atque schismatum extirpatione, Principum Christianorum concordia, & hujusmodi.

III. Status
gratiæ ex
parte reci-
pientis.

33. Tertiò, ex parte recipientis Indulgentiam, certum est, quòd requiratur status gratiæ: quia homo exiltens in peccato mortali non est capax Indulgentiæ, utpote cum per hanc poena temporalis peccato quoad culpam jam remissò debita remittatur. Quamvis autem nonnulli velint, requiri statum gratiæ etiam tunc, quando opera pro lucrandis Indulgentijs præscripta perficiuntur, atque hoc ipsum in praxi meritò sit observandum, præmittendo vel Confessionem, vel saltem perfectam Contritionem: nihilominus communior, & probabilior est Doctorum sententia, sufficere ad lucrandam Indulgentiam, quòd homo sit in statu gratiæ pro eo intanti, quo ultimum opus præscriptum perficitur, atque Indulgentia consummatur, & ejus effectus est percipiendus. Lugo disp. 27. de Pœnit. n. 83. Maltrius n. 61. Herinx disp. 4. de Satisfactione, quest. 11. num. 77. & alij.

IV. Executio
operis præ-
scripti.

34. Quartò tandem ad consequendum fructum Indulgentiæ, requiritur ex parte lucrantis executio operis præscripti. Ratio est: quia Papa concedit Indulgentiam sub conditione hujus, vel illius operis exequendi; ergo, si opus non perficitur, neque Indulgentia obtinetur.

Indulgen-
tiæ tantùm
valent,
quantùm
sonat &c.

35. Omnes hæc quatuor conditiones aptè continentur in illo vulgato Theologorum dicto: *Indulgentia tantùm valet, quantum sonat, Clave non errante, & Christo non reprobante.* Id est: *Clave non errante*, ob defectum legitimi potestatis, aut justæ causæ conferendi Indulgentias: & *Christo non reprobante*, ob indispositionem recipientis, qui vel non est in statu gratiæ, vel saltem opera præscripta non ritè peragit.

QUÆSTIO IV.

De Subjecto Indulgentiarum capaci; & quomodo
prohinc Defunctis?

Beati in cæ-
lis, & in infer-
nis non sunt
capaces In-
dulgentiarum.

36. **C**ONCL. I. Neque Beati in cælis, neque damnati in inferno, neque infantes, aut perpetuò amentes, sunt capaces Indulgentiarum. Ita omnes Doctores. Ratio clara est: quia Indulgentia est remissio poenæ temporalis ex peccatis actualibus quoad culpam jam remissis coram Deo adhuc debitæ. Atqui Sancti in Cælis non habent talem poenarum remanentem (quia illuc non intrabit aliquod coinguinatum,

Apoc.

Apoc. 21.) Dammati verò sunt in statu disgratiæ, atque ultimo termino damnationis æternæ: infantes autem, & perpetuò amittentes nullum commiserunt peccatum actuale.

37. CONCL. II. Loquendo de adultis etiamnum viventibus, omnes baptizati, atque in statu gratiæ constituti, & opera in iuncta peragentes, sunt capaces Indulgentiarum; per quas ipsis poena temporalis, peccatis eorum quoad culpam jam dimissis adhuc debita, remittitur non per modum simplicis solutionis, neque per modum meræ absolutionis, sed per modum absolutionis secum habentis annexam solutionem ex communi Thesaurò Ecclesiæ. Ita Herincx loc. cit. quæst. 6. n. 55. Mattorius disp. 23. Theolog. Moral. num. 10. Bellarminus lib. 1. de Indulgentijs, cap. 5. Suarez, & alij. Prior pars patet ex dictis num. 33. & seqq.

38. Altera pars probatur ex eo: quia per Indulgentias hinc dispensatur spiritalis Thesaurus Ecclesiæ, sicque intervenit solutio; illinc verò in dispensante requiritur iurisdictio, qua possit alteram solvere, & consequenter simul intervenit absolutio. Unde Pontifex c. Quod autem. de Pœnit. & remiss. loquens de Indulgentijs, sic ait: Cum à non suo Iudice ligari nullus valeat, vel absolvi: remissiones predictas prodesse illis tantummodo arbitramur, quibus ut profint, proprii Iudices specialiter indulserunt. Notaly, vel absolvi; & ly, proprii Iudices.

39. CONCL. III. Adulti necdum baptizati, proprio tamen actu contritionis, sive Baptismo flaminis justificati, v. g. Catechumeni etiamnum viatores, non videntur esse capaces Indulgentiarum. Ita Mattorius loc. cit. num. 55. cum communi, & probabili Theologorum. Ratio est: quia tales, per januam Baptismi, actu recepti, nondum sunt ingressi Ecclesiam, neque adhuc ejus iurisditioni subjecti: atqui Indulgentiæ viventibus non profunt, nisi subditis, arg. cit. c. Quod autem. de Pœnit. & remiss. Id ipsum probat praxis, & consuetudo Ecclesiæ, quæ hætenus non nisi Fidelibus, hoc est, jam Baptismi Characterè insignitis, concessit Indulgentias concedere.

40. Additur notanter, Catechumeni etiamnum viatores. Nam loquendo de ipsis in statu gratiæ jam defunctis, satis probabile est, prodesse eis Indulgentias per modum Suffragij: quia Defunctis conceduntur Indulgentiæ non per modum absolutionis iudicialiæ, sicuti vivis; sed per modum suffragij, prout illicò amplius declarabitur: hinc fit

Bene tamen
Baptizati
viventibus
adulti.

Hæ ipsis applicantur
per modum
absolutionis
habentis
annexam
solutionem.

Catechumeni, an sint
Indulgentiarum
capaces?

Quid de ipsis
piè defunctis?

41. CONCL. IV. Animæ Fidelium in gratia defunctorum, & ob restantem pœnam temporalem suis peccatis debitam in Purgatorio existentium, sunt capaces Indulgentiarum; quamvis hæc eisdem non applicentur per modum absolutionis (sicuti fit respectu viventium) sed per modum suffragij, habentis simul annexam solutionem ex communi Thesaurò Ecclesiæ. Prima pars est certa, & patet ex receptissima praxi Ecclesiæ, atque communi sensu Fidelium; ac desumitur ex illo Articulo Symboli Apostolici: *Credo Sanctorum communionem.* Ratio posterioris partis est: quia Summus Pontifex, Christi in terris Vicarius, non habet jurisdictionem in Defunctos, sicuti in Fideles viventes; non enim Christus, *Matth. 16.* promisit D. Petro, ejusque legitimis Successoribus, potestatem absolutè solvendi quodcumque, sed cum limitatione: *Quodcumque solveris super terram, erit solutum & in cælis.*

42. Et hinc fit, quòd Romanus Pontifex, sive per se, sive per alios, quibus id commiserit, Fidelibus etiamnum viventibus conferat Indulgentias vi Clavium, ac per modum absolutionis, simul tamen habentis annexam solutionem ex Thesaurò Ecclesiæ, ut jam dictum. Verùm defunctis non sic confert Indulgentias per modum absolutionis judicariæ, sed duntaxat per modum Suffragij, habentis tamen annexam solutionem ex communi Thesaurò Ecclesiæ; quatenus offeruntur Deo Patri infinita Christi merita, & satisfactiones Sanctorum, per modum condigni pretij pro liberatione Fidelium Animarum è Pœnis Purgatorii, additis precibus, ut eadem pro harum liberatione misericordissimè acceptare velit. Et hoc denotat clausula illa communiter inserta Brevibus Apostolicis, concedentibus Indulgentias pro Defunctis per modum Suffragij, prout communior Doctorum explicat; quamvis nonnulli aliam ejus explicationem afferant, uti videre est apud Fillicium *tom. 1. tract. 8. c. 8. n. 204. & seqq.* Verùm occasione prædictorum.

Clausula,
Per modum
Suffragij,
quid deno-
tet?

Indulgentiæ,
an certò
prostat illis
Defunctis,
quibus ap-
plicantur?

Rationes
sententiæ
negativæ.

43. Quæres, an Indulgentiæ pro Defunctis, certò & infallibiliter illis prosint, quibus applicantur? Non desunt, qui hoc negent. Siquidem effectus Indulgentiarum pro Defunctis dependet ex liberali acceptione Dei: atque credibile est, quòd Deus faciliùs acceptet Indulgentias applicatas pro ijs Defunctis, qui ex hac vita decesserunt magis digni tali gratiâ, utputà quia in vivis fuerunt magis solliciti in acquisitione Indulgentiarum, & oratione pro Defunctis. Nam, ut in simili de Missæ Sacrificio,

cio, orationibus, atque elemosynis, inquit D. Augustinus lib. De cura pro mortuis, cap. ult. & refertur c. Non ætitemus. 13. q. 2. Non pro quibus fiunt, omnibus profunt; sed his tantum, quibus dum vivunt, comparatur, ut profint. Et his similia habet idem S. Augustinus, relatus c. Tempus. 13. q. 2. Idipsum videtur suadere praxis Ecclesiae, ac sensus piorum Fidelium, sæpius applicantium Indulgentias pro una eademque Anima Purgatorij. Et pro hac sententia citantur Durandus, Cajetanus, Canus, Corduba, & quidam alij. Verum his non obstantibus,

44. Resp. Indulgentiæ ritè acquiræ, & pro determinata Anima ex intentione Summi Pontificis applicatæ, secundum ordinariam Deilegem certò ac infallibiliter profunt eidem; ita, ut Anima illa de Thesaurò Ecclesiae per modum Suffragij sibi applicato, juvetur vel ad totalem remissionem pœnæ, & liberationem è Purgatorio, si Indulgentia fuit plenaria; vel partialem, si hæc erat partialis. Ita Rodericus tom. 2. qq. reg. quest. 97. art. 3. Gobat tract. 4. Quinarij, num. 483. & seq. Fillucius loc. cit. num. 205. atque Mastrius disp. 24. Theolog. Moral. num. 47. asserens, hanc esse communiorem & probabiliorem sententiam.

Affirmativa est probabilior.

45. Desumitur data responsio ex modo loquendi Summorum Pontificum, qui in Brevibus Altarium Privilegiatorum concedere solent, ut quicumque Sacerdos, servatis servandis, ac diebus in Brevispecificatis, Missam Defunctorum pro anima cujuscunque Fidelium Defunctorum, ad prefatum Altare celebrabit, anima ipsa de Thesaurò Ecclesiae per modum Suffragij Indulgentiam consequatur; ita ut Domini nostri &c. suffragantibus meritis, à Purgatorij pœnis liberetur. Ubi ponderandum ly, pro Anima cujuscunque, ac ly, Anima ipsa, &c. nam hujusmodi locutio promittit liberationem Animæ determinatæ è Purgatorio. Accedit ratio: quia ex una parte, quælibet Anima Purgatorij est capax Indulgentiarum; cum existat in statu gratiæ, sitque Deo conjuncta per charitatem: ex altera parte Deus non solet sinere, ut preces Ecclesiae sint irritæ; simulque Communio Sanctorum sese extendit etiam ad Ecclesiam Purgantem, sive Fideles in gratia sanctificante decedentes, atque existentes in Purgatorio.

Fundamentum ejus,

46. Nec obstant rationes prioris sententiæ. Ad primam siquidem negatur consequentia: etsi enim credibile sit, Deum non solum alia Ecclesiae Suffragia, utputà Missæ Sacrificia, orationes, elemosynas, & jejunia, sed etiam Indulgentias genera-

Solvuntur rationes in oppositum.

liter pro Defunctis applicatas, facilius admittere pro illis, qui in vita fuere studiosi Indulgentiarum, ac ferventiùs memores piarum Animarum; id tamen de Indulgentijs pro hac determinata Anima applicatis (secundùm legem Dei ordinariam) non videtur dicendum. Ad D. Augustinum potest responderi eodem modo: nisi dicere velis, Sanctum Doctorem ita locutum fuisse ad excludendum valde malos, sive decedentes in statu peccati mortalis, qui dum vixerunt, ob statum suum peccaminosum non promeruerunt, ut Indulgentiæ atque Suffragia Fidelium sibi post mortem prodesent.

Cur diversæ
Indulgentiæ pro eadem Anima applicentur?

47. Ad ultimum dicitur, diversas Indulgentias pro una eademque Anima meritò applicari: tum quia non constat, an Indulgentia pro tali Defuncto hic & nunc ritè obtemperata sit, & nulla ex conditionibus ad ejus validitatem requisitis defuerit, v. g. iusta causa concedendi tales Indulgentias, celebratio numeri Missarum pro valore Altaris Privilegiati præscriptarum, &c. Tum quia ignoratur, utrùm non ob peculiarem causam Deus voluerit respectu talis Animæ exceptionem quandam facere à lege sua ordinaria, ipsique pro nunc, juxta inscrutabilia judicia sua, negare fructum Indulgentiarum sibi applicatarum. Tum tandem, quia allata nostra responsio est quidem probabilior, atque communior inter Theologos, sed non omninò certa; ac proinde meritò pro iisdem Animabus reiterantur Suffragia, Missæ Sacrificia, atque Indulgentiæ. *Melius enim supererunt ista eis, quibus non obsunt, quam eis deerunt, quibus profunt, ut loquitur D. Augustinus, relatus cit. 6. Non estimemus. 13. q. 2.*

Q U Æ S T I O V.

Varia Dubia circa Indulgentias breviter solvuntur.

Ad lucrandas Indulgentias, an sit necessaria Confessio?

48. **Q**uæritur I. Utrùm ad lucrandas Indulgentias semper sit necessaria Confessio Sacramentalis? Resp. I. Si in concessione Indulgentiarum non expresse præscribatur Confessio, certum est, eam non requiri actualiter; sed sufficere, ut Indulgentiam lucraturus existat in statu gratiæ, aut præmittat contritionem perfectam de peccato mortali, si quod habuerit.

49. Resp. II. Quando Confessio in forma Indulgentiarum præscribitur, utpurà si dicatur, *præmissa, aut facta Confessione*; & lucraturus Indulgentiam habet peccatum mortale, non sufficit sola contritio, sed requiritur actualis Confessio ad eius consecutionem. Ita satis communis Theologorum; quia Confessio actualis tunc censetur esse conditio necessariò requisita per Breve Indulgentiarum ad earum effectum, seu consecutionem.

50. Resp. III. Qando Confessio quidem in forma Indulgentiæ præscribitur, tamen Indulgentiam lucraturus nullum habet peccatum mortale, sed sola venialia, licet tutius & consultius sit, facere Confessionem de solis venialibus; nihilominus satis probabile est, tunc non requiri Confessionem actualem, nisi in forma Indulgentiæ expressè requiratur Confessio etiam de solis venialibus. Ita Suarez *disp. 52. sect. 3. n. 5.* Herincx *cit. disp. 4. num. 80.* & alij passim. Ratio est: quia, etiamsi Confessio requiratur, id intelligendum est, quando poenitens habet conscientiam peccati mortalis: nam Confessio peccatorum simpliciter prolata, intelligitur in SS. Canonibus de Confessione mortalium; prout in simili patet ex præcepto annuæ Confessionis, ad quam (b) nemo obligatur, nisi habeat remorsum peccati mortalis. *Ac. (b) Ut dictum Tract. 10. Dist. 3. n. 13.* tanquam certius medium acquirendi gratiam justificationis; vel tanquam necessaria ad Communionem in habentibus peccatum mortale, quæ simul frequenter præscribitur.

51. Quæritur II. An unica Confessio, & Communio, sufficiat ad lucrandas plures Indulgentias, eodem die diversis Ecclesijs concessas? Resp. affirmativè; estque certa, & communis Doctorum sententia. Imò hoc idem dicendum erit, quamvis secunda Indulgentia non eadem die, sed sequenti (dummodo quis perseveret in statu gratiæ, ut rectè limitat Bassæus *¶. Indulgentia. num. 2.*) vel intra debitam distantiam occurrat. Lugo *disp. 27. de Pœnit. sect. 6. n. 93.* & alij. Quia Confessio, & Communio, non videntur exigì directè, sed solùm præsuppositivè, ad majorem dispositionem subjecti ob finem intentum, ut proximè dictum.

52. Porro, quantum se extendat *ly, vel intra debitam distantiam*, non omninò conveniant Doctores. Et quidem, ut taceantur dies pauciores, Portel *in Dubijs Regular. ¶. Indulgentia. 11. n. 1.* post Comitolum, & Bonagratia Hablensis *in Summula Quæstio-*

Quid, si quis habeat sola peccata venialia?

Ut dictum Tract. 10. Dist. 3. n. 13.

Unica Confessio, & Communio, an sufficiat pro pluribus Indulgentijs?

Quanto tempore possit præcedere?

num Regularium, & Indulgentia, n. 225. post Bassæum extendit hoc ad quatuor dies, dummodò quis de novo mortaliter non peccaverit. Deinde Gobat *tract. 3. Quinary, n. 181.* censet, non solum allatam doctrinam procedere, quando sequenti die occurrit altera Indulgentia; sed insuper arbitratur, quòd si quis primo die Augusti susceperit Sacramentum Confessionis, & Communionis, possit die sextâ ejusdem Mensis absque nova Confessione & Communione lucrari Indulgentiam, quæ omnibus confessis, & communicatis, illo die proponitur; eò quòd hic verè possit dici esse confessus, & communicatus.

An eodem opere, v. g. oratione, possint obtineri plures Indulgentiæ?

53. Quæritur III. An eodem opere, v. g. unicâ oratione, possit quis lucrari plures Indulgentias diversis vijs concessas? Ut si quis eodem die plures Indulgentias diversis Granis benedictis concessas lucrari intendat, quarum aliquam pro se, alias pro Defunctis applicare velit, an isteneatur ad hunc finem consequendum opera præscripta, v. g. preces, iterare? Et quidem de Confessione, & Sacra Communione, jam patet ex proximè dictis: Verùm de alijs operibus ad Indulgentiarum consecutionem præscriptis loquendo,

Sententia negativa probatur.

54. Resp. Eodem opere non possunt diversæ Indulgentiæ lucrari, nisi forsan illæ essent per modum unius. Ita Lugo *loc. cit. num. 90. & seqq.* post Suarez, & alios, Mastrius *n. 65.* Herincx *num. 82.* & alij. Ratio est: quia ad singulas illas Indulgentias requiritur causa propria, & diversa; simulque oratio directè præscribitur pro singulis Indulgentijs, & consequenter oportet eam reiterare.

Sed finita, cur.

55. Additur tamen, nisi forsan illæ concessæ essent per modum unius: ut cum visitanti talem Ecclesiam, conceduntur Indulgentiæ omnium Ecclesiarum Urbis. Tunc enim per unicum actum, seu unam visitationem, possunt omnes Indulgentiæ illæ lucrari; pro ut satis indicat ipsamet formula talis concessionis.

An eodem Indulgentia possit sæpius obtineri repetito opere?

56. Quæritur IV. An possit obtineri sæpius eadem Indulgentia repetito opere injuncto: ut si visitantibus talem Ecclesiam concedatur Indulgentia, & quis eam ter visitet, an toties lucratur Indulgentiam? Resp. I. Si ejusmodi Indulgentia sit concessa in perpetuum, & opus injunctum repetatur distinctis diebus, toties acquiritur Indulgentia, quoties illud persolvitur. Ita certa, & communis; nam id satis convincit formula dictæ concessionis.

57. Resp.

57. Resp. II. Quòd si Indulgentia concedatur pro certo duntaxat die, & opus pium sæpius intra eundem diem repetatur, non nisi semel Indulgentia plenaria eodem die lucrari potest. Hæc responsio est quidem contra non paucos anteriores Auctores (quorum sententia circa Indulgentias non plenarias necdum videtur rejecta) sed defactò indubitanter tenenda, ob Decretum Sac. Congregationis circa Indulgentias editum, ac per Innocentium XI. die 7. Martij 1678. approbatum, & inviolatè servari jussum; ubi §. fin. declaratur, *semel duntaxat in die plenariam Indulgentiam in certos dies Ecclesiam visitantibus concessam, vel aliud pium opus peragentibus, lucriferi.* Ita sonat Decretum.

58. Nec obstat pia praxis Fidelium, sæpius intra eundem diem opus præscriptum, v. g. orationem, aut Ecclesiæ visitationem, peragentium. Nam hoc fit ad certius & securius lucranda Indulgentiam plenariam: si enim quis primâ vice opera præscripta defectuose peregerit, adeò ut Indulgentiam per ea non fuerit meritus, lucrabitur ipsam, si eadem opera iterum, & sine defectu, intra debitum tempus obeat. Gobat *tract. 4. Quinarius, n. 203.* post Bonacinam.

59. Quæritur V. An prætermittens levem partem operis injuncti, consequatur Indulgentiæ effectum: ut si ad consequendam Indulgentiam sit injunctum Rosarium, vel jejunium, & quis vel de die aliquid modicum degulter, vel è Rosario unum aut alterum Ave omittat? Resp. Etsi res hæc nonnihil sit dubia, eò quòd Indulgentia solum, ac indivisibiliter concedatur pro toto opere: adhuc tamen probabilius est, non impediri effectum Indulgentiæ ex omissione partis, quæ tum in se, tum respectu operis injuncti levis existit. Ita Mastrius *loc. cit. n. 69.* Gobat *ibidem n. 190. & seqq.* Suarez, Bonacina, & alij. Ratio desumitur ex illa generali regula: *Parum pro nihilo reputatur.* Simulque, quia posita etiam levis partis omissione, adhuc opus injunctum simpliciter præstatur.

60. Additur notanter, *quæ tum in se, tum respectu operis injuncti levis existit.* Nam ejusmodi pars non tantum absolute, sed etiam respectivè debet esse minima: unde non lucratur Indulgentias, recitantibus tria, vel quinq; *Pater & Ave* concessas, qui unum omittit; hæc enim omissio, licet secundum se sit levis, tamè respectu talis operis censetur esse notabilis. Quòd si verò quis omittat partem notabilem, ille neque totum fructum Indulgentiæ, neque partem

Decretum
Sac. Con-
gregationis
circa hoc.

Praxis Fide-
lium.

Omittens
levem par-
tem operis
injuncti, an
lucreretur In-
dulgentiam?

Hæc levis
quomodo
mensuran-
da?

Non valens intrare Ecclesiam, an foris lucratur Indulgentias?

61. Quæritur VI. Utrum non valens intrare Ecclesiam, sive ob multitudinem hominum, sive quia eam clausam reperit, possit lucrari Indulgentias, visitantibus talem Ecclesiam concessas, orando ante fores, vel in Cæmeterio ipsius? Resp. affirmative: nam talis censetur moraliter Ecclesiam visitare, & in ipsa orare; simulque in favorabilibus, nomine Ecclesiæ etiam Cæmeterium comprehenditur.

Quid de Indulgentia concessa visitantibus s. Altaria?

62. Secus dicendum de Indulgentia concessa visitantibus quinque Altaria: licet enim existens, atque orans in Cæmeterio, dicatur moraliter visitare Ecclesiam; non tamen censetur moraliter visitare hoc, vel illud Altare. Itaque ad visitanda Altaria oportet ingredi ipsam Ecclesiam, atque eadem vel motu locali devotè invisere, vel saltem in loco ac situ existere, unde se se convertendo ad quodlibet eorum, sicque orando, moraliter censeri possit unumquodque ipsorum visitasse; nam motus localis ad hoc simpliciter necessarius non est. Lugo cit. disp. 27. n. 98. Maltrius loc. cit. num. 23. & alij.

Q U Æ S T I O VI.

Quæ Indulgentiæ per Paulum V. revocatæ, ac de novo Regularibus concessæ fuerint?

Paulus V. revocavit Indulgentias Regularibus concessas.

63. **A**Dvertendum, quod Paulus V. per specialem Bullam, quæ incipit, *Romanus Pontifex*, die 23. Maij. 1606. edita (estq; in Bullario Romano. tom. 3. ac inter ejus Constitutiones ordine 21.) ob varia dubia, incertitudinem & confusionem earum, omnes & singulas Indulgentias quibuscumque Ordinibus, & Institutis Regularibus hujusmodi, etiam Mendicantibus, & quibuslibet personis Regularibus concessas, perpetuò revocaverit; atque ipsarum loco novas concessas. Quia verò nonnulli postmodum audebant asserere, priores Indulgentias esse denuò renovatas, Alexander VII. ad istum errorem submövendum, inter alias Propositiones etiam sequentem, ordine 37. damnavit: *Indulgentiæ concessæ Regularibus, & revocata à Paulo V. hodie sunt revalidatæ.* His præsuppositis, sit

Et quas generatim?

64. CONCL. I. Generatim loquendo, per Bullam Pauli V. revocatæ sunt illæ solæ Indulgentiæ, quæ directè ac principaliter concessæ fuerunt ipsis Religiosis, ac Monialibus. Ita Gobat. loc.

loc. cit. num. 546. Bonagratia Habsensis in Summula Questionum Regularium, §. Indulgentia. num. 221. & alij. Siquidem Paulus V. ibidem asserit, à se revocari Indulgentias quibuscunque Ordinibus, & Institutis, & personis Regularibus concessas: quæ verba, cum sint correctiva Jurium antiquorum, sunt strictè intelligenda, videlicet de illis solis, quæ ipsis Ordinibus, & personis Regularibus concessæ fuerunt: ut v. g. quoties FF. Minores celebrant, vel communicant, Indulgentiam plenariam consequantur, si id fecerint in die Dominico, aut Festis Domini, vel B. MARIE Virginis; aut quoties Religiosi dicerent Psalmum Miserere, & huiusmodi.

65. Colligitur proinde, quòd per dictam Bullam non sint revocatæ Indulgentiæ, quæ promiscuè concedebantur Religiosis & Sæcularibus. Neque illæ, quæ concessæ sunt universis Christi Fidelibus, visitantibus in certis Festivitatibus Ecclesias Regularium; cum hi non debeant esse deterioris conditionis, quàm alij Fideles. Neque eæ, quæ concessæ fuerunt Sæcularibus, ut puta parentibus, cognatis, intuitu Religiosorum; aut ipsis Religiosis pro Animabus Purgatorij, ac huiusmodi: nam tales non fuerunt directè concessæ ipsis Regularibus.

66. CONCL. II. Indulgentiæ indubitæ, ac per Paulum V. de novo concessæ omnibus personis Regularibus quorumvis Ordinum, sunt sequentes. I. Habitum Regularem à legitimis Superioribus causâ profitendi in eo suscipientibus, & verè poenitentibus, confessis, ac Sacrà Communionè refectis, Indulgentia plenaria. II. Professionem (ut supra) emittentibus, Indulgentia plenaria. III. Cuilibet Religioso intra Claustra sui Monasterij viventi, qui in Festo principali sui Ordinis confessus, & Sacrà Communionè refectus fuerit, aut Missam celebrans pro Christianorum Principum concordia, hæresum extirpatione, Romani Pontificis salute, ac Sanctæ Matris Ecclesiæ exaltatione, pias ad Deum preces effuderit, Indulgentia plenaria.

67. IV. In cujuslibet vero mortis articulo, si pariter verè poenitens & confessus, & Sacrà Communionè refectus, vel si id facere nequiverit, saltem contritus, nomen IESU ore, si potuerit, sin autem, corde devotè invocaverit, Indulgentia plenaria. V. Qui primam Missam canonicè promotus, & confessus celebrabit, vel confessus & communicatus eidem Missæ interfuerit, aut ipso die Missam similiter celebrabit, Indulgentia plenaria. VI. Spiritualia Exercitia per decem dies facientibus, Indulgentia

Ggggg

Corollaria
circa non re-
vocatas.

Indulgentiæ indubitæ, ac per Paulum V. de novo concessæ Regularibus.

I.
II.
III.

IV.

V.

VI.

na

tia plenaria. Ubi tamen sciendum, quòd novissimè Alexander VII. in Bulla, *Cum sicut* (& habetur tom. 5. Bullarj Romani, *Constit. 68. dicti Pont.*) hujusmodi Indulgentias plenarias concesserit FF. Minoribus, qui per otidium vacaverint Exercitijs spiritualibus.

VII.

68. VII. Religiosi intra Claustra viventes, qui suam Ecclesiam devotè visitaverint, & ut præfertur, oraverint, consequuntur easdem Indulgentias, quas visitantes Ecclesias Urbis extra eam diebus Stationum consequuntur, in omnibus diebus perinde ac si ipsas Urbis Ecclesias personaliter visitarent. Circa hoc autem notandum est Decretum Sacræ Congregationis (c) quæ Indulgentias Stationum Urbis, quæ à Romanis Pontificibus singulari quodam beneficio vel communicata sunt, vel communicabuntur interdum aliis locis, Ordinibus, aut personis, diebus tantùm Stationum in Missali Romano descriptis suffragari posse declarat. Ita Decretum.

(c) *Suprà*
n. 57. *citatum.*

VIII.

69. VIII. Omnibus Religiosis intra Claustra viventibus, qui quinquies Orationem Dominicam & Salutationem Angelicam ante Altare eorum Ecclesiæ dixerint, in quolibet die quinque annos, & totidem Quadragenas. IX. Easdem Indulgentias lucrantur existentes extra Claustra de licentia suorum Superiorum tanquam Prædicatores & Lectores, si dictas preces ante quodlibet Altare dixerint. X. Religiosi, qui per mensem integrum singulis diebus spatio mediæ horæ Orationem mentalem fecerint, ac confessi, & Sacram Communionem ultimam Dominicam mensis refecti fuerint, lucrantur sexaginta annos, & totidem Quadragenas.

XI.

70. XI. Qui vero contrito corde & poenitentes eorum culpas & peccata, ac imperfectiones in Capitulis culparum accusabunt, & spiritualiter communicabunt, & exercitium virtutum facient, tres annos & totidem Quadragenas. XII. Missiones ad Terras Infidelium acceptantibus, &c. Indulgentia plenaria. XIII. Orationibus quadraginta Horarum per Superiores Ordinum indictis in Visitationibus Generalibus, qui spatio duarum horarum interfuerint, &c. Indulgentia plenaria. Patent

XII.

XIII.

hæc omnia ex cit. Bulla Pauli V. unde desumpta sunt.

DEE) (DEE

QUE.

QUÆSTIO VII.

De Suffragijs.

71. Suffragium, quod à *suffragari* (hoc est, assistere, vel auxilium præbere) derivatur, dupliciter accipitur. I. Pro voto, quale in electionibus ad Officia, & Dignitates dari solet: sed hæc acceptio ad propositum non servit. II. Pro auxilio, quod alteri præbetur: & hoc modo dicuntur Fideles mutuis sese Suffragijs juvare, quando precibus ad Deum fufis, aliisque pijs operibus sese mutuo juvare satagunt.

Suffragium dupliciter sumitur.

72. Porrò hujusmodi Suffragia, quibus unus Fidelis alterum juvare potest, generatim sunt triplicis generis, videlicet Sacrosanctum Missæ Sacrificium, Indulgentiæ & propriæ actiones bonæ ac satisfactoriæ; ut orationes, jejunia, & hujusmodi, quibus Fideles sese invicem juvare possunt. Fideles autem, quibus ejusmodi Suffragia applicari possunt, duplicis generis existunt, nempe Viatores, sive existentes in Ecclesia Militante, & mortui in Purgatorio, sive qui sunt in Ecclesia Purgante: nam Sancti in cælis nullo indigent Suffragio, damnati verò ejusdem sunt incapaces. Quia igitur de Indulgentijs hætenus jam dictum, & de SS. Missæ Sacrificio (d) alibi dicetur, ex professione nunc de tertio Suffragiorum genere agendum restat.

Suffragia Fidelium sunt triplicis generis

73. CONCL. I. De fide certum est, dari aliquam inter Fideles bonorum operum communicationem, quibus ipsi sese mutuo juvare, ac sibi invicem suffragari possunt. Patet hoc ex illo Articulo Symboli Apostolorum: *Credo Sanctorum Communionem*. Hujus quippe Articuli, juxta omnes Theologos, sensus est, quòd detur in Ecclesia communio bonorum operum inter homines justos, quibus se invicem juvare possunt: nam homines justi sunt membra unius Corporis mystici Ecclesiæ sub uno Capite Christo, Rom. 12. & Ephes. 4. ergo, sicut in corpore sano unum membrum potest ferre auxilium alteri indigenti, ita & in Corpore mystico Ecclesiæ. Hinc ad Rom. c. 15. ait Apostolus: *Obsecro vos Fratres, ut adjuvetis me in orationibus vestris pro me ad Deum. Et Jacobi 5. Orate pro invicem, ut salvemini: multum enim valet oratio justis assidua, & alibi.*

(d) Tract. 14. Dist. 5. per totum. De fide est, dari inter Fideles communicationem bonorum operum.

74. CONCL. II. Possunt insuper Fideles justis se invicem juvare per Suffragia ad satisfaciendum pro pœna temporali. Ita certa, & communis Catholicorum, contra Hæreticos; atque

Possunt Fideles justis se invicem juvare per Suffragia &c.

Ggggg 2

hoc

Solvitur in-
stantia.

75. Nec obstat illud ad Galat. 6. *Unusquisque onus suum portabit.* Et 2. Corinth. 5. *Ut referat unusquisque propria corporis, prout gessit.* Resp. enim, hujusmodi textus Sacrae Scripturae loqui de retributione finali post hanc vitam: & sensus eorum est, quod in extremo judicio nullus puniatur pro peccatis alterius, neque praemiandus sit propter bona opera aliorum, sed quilibet pro proprijs gelis duntaxat. Per hoc tamen non negatur, quin unus defacto possit satisfacere pro poena temporali post culpam peccatorum dimissam alijs adhuc restante, sicque ipsos sive vivos, sive mortuos in Purgatorio, juvare suis Suffragijs.

Ut Suffra-
gium alteri
profit, tria
ex parte of-
ferentis re-
quiruntur.
I. Status
gratiae.

76. CONCL. III. Ut Suffragium habeat suum effectum, tres ex parte offerentis requiruntur condiciones. I. Status gratiae: nam existens in statu peccati mortalis, indignus est remissione culpae & poenae, sicque non potest pro altero offerre opera satisfactoria ex opere operantis, ac nomine proprio; etsi secus sit de Missae Sacrificio, quod habet effectum suum ex opere operato; nec non de precibus, in persona Ecclesiae à Sacerdote in Missa, & Divino Officio persolutis, quae non obstante malitia Ministri habent suum effectum, quatenus dicuntur nomine Ecclesiae.

II. Intentio
offerendi
pro alio.

77. II. Requiritur, ut offerens habeat intentionem offerendi pro altero opus suum, eique Suffragium applicandi. Et haec quidem applicatio debet antecedere opus bonum, non subsequi: alioquin vel applicabitur ipsi operanti, si indiget ejusmodi satisfactione; vel si is non indiget, nec, dum operatur, applicavit alteri, quoad fructum satisfactorium reponitur in Thesaurò Ecclesiae. Sufficit tamen applicatio habitualis, hoc est, praeterita & nondum revocata. Mastrius *disp. 23. Theol. Mor. n. 84.* & alij.

III. Opus de
se satisfac-
torium.

78. III. Ut ejusmodi opus ex se sit satisfactorium; hoc est, habeat valorem & pretium ad solvendum debitum illius, pro quo offertur. Et talia opera generatim sunt tria, videlicet Oratio, Jejunium, & Eleemosyna; sub quibus omnes aliae operationes poenales comprehenduntur.

Quae requi-
rantur ex
parte ejus,
pro quo of-
fertur?

79. CONCL. IV. Ut Suffragium quoad vim satisfactoriam habeat suum effectum, etiam ex parte illius, pro quo offertur, tres requiruntur condiciones. I. Quod indigeat Suffragio. II. Quod sit in statu gratiae. III. Quod peccata, pro quibus satisfactio

ex-

exhibetur, jam sint remissa quoad culpam. Ita communis. Si quidem poena non remittitur, nisi prius peccatum quoad culpam fuerit dimissum.

80. Additur, quoad vim satisfactoriam. Nam quoad vim impetratoriam potest Suffragium prodesse etiam existentibus in peccato mortali, eisdem de congruo promerendo, atque impetrando specialia gratiae auxilia, quibus interius illuminati citius ad poenitentiam convertantur, atque a varijs tum animae, tum corporis periculis praeserventur, &c.

81. CONCL. V. Suffragia pro alijs oblata non redduntur inutilia offerenti, quin potius adhuc multipliciter ei profunt. Ita communis; & patet inductione. Siquidem primò ejusmodi opus bonum prodest ipsi operanti in ratione meriti: seu quatenus homo iustus per illud de condigno promeretur augmentum gratiae sanctificantis, & gloriae coelestis: nam hoc semper manet operanti, & nequit alteri donari. Deinde ultra hoc meritum operis peracti, eidem remanens, accedit novum meritum ratione ipsius actus Charitatis, quo quis per applicationem boni operis à se peragendi vult suo Proximo subvenire. Insuper tale Suffragium prodest offerenti quoad valorem specialissimum illius boni operis, utpote quem non potest licite alteri applicare.

82. Ex quibus proinde liquet, offerentem Deo sua bona opera ex motivo Charitatis, & Misericordiae spiritualis pro alijs, praesertim pro Animabus in Purgatorio, parùm exinde perdere, quin potius lucrari: eò praesertim, quia Aeterna Veritas dicere dignata fuit, Matth. 5. *Beati misericordes, quoniam ipsi misericordiam consequentur.* Atque ipsaemet Animae Purgatorij, tanti Beneficij nequiquam immemores, sive adhuc in statu Purgationis (ut nonnulli volunt) sive saltem in statu adeptae Caelestis Beatitudinis, Deum pro suis benefactoribus exorare ferventius studebunt.

83. Quæres, quid concedant Prælati Regulares, dum quosdam Sæculares, praesertim Benefactores, admittunt ad communionem specialem operum & Suffragiorum Ordinis, sive Religioforum sibi subditorum? De hoc ex professo agunt Emman. Rodericus tom. 1. qq. reg. 9. 3. art. 2. & seqq. Miranda tom. 2. Manual. Prælat. quest. 50. art. 3. Suarez part. 3. tom. 4. disp. 55. sect. 5. Lugo disp. 7. de Penit. sect. 8. Basiliæus & Suffragium. n. 1. Sorbus & indulgentia quoad sæculares quarto, in Annotat. & alij.

Declaratur.

Suffragia pro alijs oblata, adhuc profunt offerenti.

is nihil perdit, quin potius lucratur.

Prælati Regulares, quid concedant per Litteras Frat. seu Suffragia Ordinis?

Ggggg 3

84. Et

Hæc possunt
communi-
care Bene-
factoribus.

84. Et sciendum, quòd Urbanus V. prout refertur in Monumentis Ordinis, & Compendio Privilegiorum *Indulgentia quoad seculares quarto, num. 6.* concesserit, ut Generalis & Provinciales totius Ordinis Minorum possint communicare Suffragia, Indulgentias, orationes, & bona spiritualia benefactoribus Ordinis: idque fieri communiter solet concedendo eis *Litteras*, quas vocant, *Fraternitatis*, sive *Suffragia Ordinis*. Notant verò citati Auctores, hanc concessionem Privilegiorum, nihil continere, quod Jure communi non sit concessum: nam de Jure communi jam potest quilibet Prælatus bona & merita suorum Subditorum communicare, & applicare Benefactoribus suis. Hoc prænotato,

Prodest talis
communi-
catio.

I. Per modum meriti de congruo.

85. Resp. Hujusmodi communicatio bonorum operum Ordinis, prodest hominibus ad eam per Prælatum admissis, multipliciter. Inprimis quidem indirectè, per modum cujusdam meriti de congruo: quia, ex quo quis efficitur membrum, ac socius talis Religionis, congruum est, ut ob merita ejusdem Religionis Deus speciali auxilio & protectione foveat, atque custodiat personas ipsi conjunctas, etiamsi ad hunc finem merita illa non referantur. Sic propter decem justos, si ibi inventi fuissent, pepercisset Dominus Sodomæ & Gomorrhæ, ac finitimis Civitatibus, *Gen. 18.* Rodericus *loc. cit. art. 3.* Suarez, Lugo, & alij.

II. Per modum impetrationis.

86. Deinde dicta admissio prodest illis personis etiam directè, per modum impetrationis. Tum quia, cæteris paribus, efficacior est oratio justis facta pro persona sibi conjuncta, quam pro extranea: tum quia tales personæ fiunt directè participes omnium Orationum, Missarum, aliorumque Suffragiorum, quæ generaliter fieri solent pro ipsa Religione, ac membris ejus. Unde bona opera talis Religionis possunt de congruo mereri (juxta dicta *num. 80. & 85.*) atque impetrare, ut Deus Confederatis illis specialia gratiæ auxilia conferat, quibus à vitijs avocentur, interiorius illuminentur, atque animentur ad profectum in virtutibus, insuper præserventur à peccatis, à morte, & ab alijs malis tum spiritualibus, tum corporalibus. Ita citati Auctores, & alij.

III. Per modum satisfactionis.

87. Ulterius juvat illa unio, atque communicatio bonorum operum Confederatis (dummodò habeant conditiones *num. 79.* assignatas) ad aliquem fructum satisfactionis consequendum. Tum quia in Communitatibus Ordinum Religiosorum præter quàm plures Missas, præsertim Conventuales, peraguntur pluri-

ma

mæ preces, pia exercitia, & bona opera pœnalia, atque satisfactoria, quæ generaliter applicantur pro Fratribus, Benefactoribus, ipsisque Confœderatis, tam vivis, quàm defunctis. Tum quia satisfactiones illæ, quæ pijs Religiosis superabundant, vitæ communicationis applicantur cæteris.

88. Addit Bassæus *loc. cit. num. 2.* quod pro animabus habentium prædictas Litteras Participationis possint Religiosi illius Monasterij, cujus olim fuerant Benefactores, celebrare Missam, quæ eas liberet à pœnis Purgatorij; idque ex concessione Clementis VIII. Fratribus Minimis facta, & communicantibus cum eis. quæ refertur *Tom. 2. Privilegiorum ejusdem Ordinis, Constit. 10. di. li Clementis.*

89. Objicies contra dicta. Si Prælati Regulares possent Benefactoribus applicare bona opera subditorum, præsertim quoad vim satisfactoriam, hoc ipso concederent Indulgentias: atqui hoc dici nequit; ergo. Resp. negando seq. Nam multiplex est differentia inter concessionem Indulgentiarum, & Suffragiorum.

90. Primò siquidem Indulgentiæ conceduntur ex communi Thesauro Ecclesiæ, ac virtute Clavium: non sic Suffragia. In illis dispensantur etiam satisfactiones Christi, & Sanctorum, ex operibus olim jam peractis: in his sola pia opera Subditorum adhuc viventium, & primùm peragenda. Ulteriùs de illarum infinitate, ac sufficientia constat; secùs de bonis operibus alicujus Communicatis Religiosæ. Tandem hæc Benefactoribus profunt, atque virtute Suffragiorum Ordinis communicantur non solum quoad vim satisfactoriam, sed etiam impetratoriam, ac de congruo meritoriam: econtrà Indulgentiæ profunt quodam solum vim satisfactoriam. Et ob tam multiplicem differentiam fit, quod suspensis Indulgentiis non suspendatur isthæc communicatio Suffragiorum Ordinis. Rodericus *loc. cit. art. 7.*

pluribus isthæc Suffragia declarans,
& alij.

QUÆ-

QUÆSTIO VIII.

De Jubilæo, & varijs ipsum concernentibus.

Annus Jubilæus in Lege veteri, quis, & unde sic dictus?

91. **P**romeliori sequentium intelligentia est prænotandum, quòd olim in Lege veteri, seu Mosaica, Hebræorum populus clangentibus tubis excitabatur ad recolendum annum quinquagesimum ingressus Filiorum Israël in Terram promissionis; qui & *Jubilæus* dicebatur, à voce Hebræa *Jobel*, quæ buccinam significabat, ut vult Lyranus in cap. 25. *Levitico*, quamvis est apud Navarrum Tom. 3. *Commentar. de Jubilæo & Indulgentijs*, notab. 1. Et quidem in hoc anno quinquagesimo, qui Hebræis erat *Jubilæus*, sive Annus remissionis, debita gratis remittebantur, possessionesque ad pristinos dominos absque pretio revertentur, ac præter nonnulla alia servi libertate donabantur; pro ut patet ex *Levit. cap. 25. Num. cap. ult. & alijs Sacræ Scripturæ locis*.

Annus Jubilæus in Ecclesia Catholica, quando celebraretur?

92. Quia igitur Christus Dominus non venit solvere legem, sed spiritualiter adimplere; hinc ad similitudinem antiqui Ritûs, utpote futurorum præfigurativi, in Ecclesia Catholica dudum jam altiori quadam ratione institutus fuit *Annus Jubilæus*, sive remissionis, & gaudij spiritualis, concedendo videlicet Fidelibus, Basilicas de Urbe devotè visitantibus, plenissimam omnium peccatorum suorum veniam, seu indulgentiam: qua de causa annus ille per antonomasiam *Annus Sanctus* appellatur. Et quidem juxta morem antea jam in Ecclesia vigentem, de quo Navarrus loc. cit. notab. 1. num. 11. & notab. 7. n. 4. Bonifacius VIII. in *Extravag. Antiquorum. de Pœnitent. & remiss. inter communes*, ejusmodi Jubilæum concessit pro quolibet centesimo anno. Verùm ob brevitatem vitæ humanæ, atque ut quam plures tanti Thesauri participes fieri mererentur, terminus iste per Clementem VI. imprimis reductus fuit ad annum quinquagesimum, ut habetur in *Extravag. Unigenitus. eod. & postea per Paulum II. ad annum vigesimum quintum, Extravag. Quemadmodum eod. inter communes*.

vocatur etiã *Annus Sanctus*.

In Anno sancto suspenduntur aliæ indulgentiæ.

93. Ut autem Christianæ Nationes ex omnibus Orbis partibus eò amplius in Fidei & Religionis unitate congregarentur, eodemque pietatis ac devotionis spiritu Basilicas de Urbe, quo maximo fieri possèt concursu, durante Jubilæo visitarent, & frequentarent: hinc eodem Anno Sancto quæcunque aliæ Indulgentiæ solent suspendi; idque per specialem Bullam desuper expeditam: cujus exemplar refert Georgius Gobat *Tract. 3. Quinarius, circa initium*.

94. Ve-

94. Verùm quia non omnes pro lucrando Jubilæo Romam personaliter accedere possunt : hinc Summi Pontifices pro sua pietate solent Jubilæum Anni Sancti extendere anno sequenti ad alios Episcopatus. Istud tamen non faciunt Motu proprio, sed duntaxat ad instantiam vel Nuntiorum Apostolicorum, vel Episcoporum pro suis respectivè Provincijs, aut Dioccesibus ferventissimè sollicitantium. Gobat *cit. Tract. 3. Quinarij, n. 489.*

95. Insuper extra Annum Sanctum confueverunt Summi Pontifices, tum post suam quisque Coronationem, tum quando Ecclesia Catholica gravibus necessitatibus atque angustijs premitur, concedere per universum Orbem Christianum Indulgentiam plenissimam, seu in forma Jubilæi : ita tamen, quod eo tempore non fiat suspensio cæterarum Indulgentiarum (cessat enim tunc allata n. 93. ratio hæc suspendendi, unde etiam nulla apponitur Bulla cæterarum Indulgentiarum suspensiva, prout fit in Anno Sancto) concedantur tamen facultates absolvendi à reservatis, & commutandi vota, prout ampliùs ex dicendis patebit. His prænotatis sit

96. CONCL. I. *Jubilæum* est Indulgentia plenaria à Summo Pontifice concessa visitantibus certas Ecclesias, & præscripta pia opera peragentibus, unà cum concessione certarum facultatum in Brevis Apostolico expressarum. Ita in re communis. Et ratio est: tum quia omne Jubilæum est indulgentia plenaria, licet non econtra. Tum quia quoad effectum remissionis poenæ temporalis, non differt Jubilæum à cæteris indulgentijs plenarijs, cum hæc omnes in ritè dispositis conferant omnium veniam peccatorum, quoad culpam jam remissorum, ut dictum n. 15. differt tamen ab his quoad superadditas ipsi speciales gratias, seu facultates, in Brevis Apostolico expressas.

97. Et quidem ordinariè loquendo, atque extra Annum Sanctum, conceditur Jubilæum lucraturis, ac præscripta opera peragentibus, ut possint sibi eligere Confessarium à locorum Ordinarijs approbatum, qui habeat facultatem absolvendi eos pro Foro conscientie à quibusvis casibus reservatis, atque Censuris, etiam in Bulla Coenæ Domini contentis, & insuper vota quæcunque (Religionis, & Castitatis perpetuæ exceptis) in alia pia opera commutandi. Aliquando tamen una, vel altera harum facultatum non conceditur, ut notat Gobat *cit. Tract. 3. Quinarij, n. 2.* sed id ex tenore Brevis Apostolici, Jubilæum indicentis, desumendum erit, sicut & quænam pia opera pro lucrando Jubilæo sint peragenda.

Jubilæum Anni Sancti extendi solet ad Dioceses id sollicitantes.

Indulgentia in forma Jubilæi, extra Annum S. qua ratione concedatur ?

Jubilæum, quid ?

Quæ facultates in Jubilæo concedantur ?

Jura tempo-
re Jubilæi
præscriptio-
nalia, quæ?

98. Etenim in Anno Sancto, præter Confessionem Sacramentalem, & Communionem, sufficit certo dierum numero quatuor Urbis Ecclesias devotè visitare, ibique pias ad Deum precibus effundere, juxta formam præscriptam: quale quidem etiam accidere solet in extensione Anni sancti ad alias Dioeceses facta. Quòd si verò ad avertendas graves Ecclesiæ necessitates extraordinarium Jubilæum publicetur, solet communiter exigi, ut Fideles extra Urbem existentes primâ, vel secundâ hebdomadâ indicti Jubilæi, Ecclesiam, vel Ecclesias, ab Ordinarijs locorum assignandas visitent, ibique juxta præscriptam intentionem Deum exorent, ac feriâ quartâ, sextâ, & Sabbato alterius ex duabus hebdomadis jejunent, pariterque peccata sua confiteantur, & sacrâ Communionem reficiantur, & elemosinas pro arbitrio suo faciant: quamvis simul concedi soleat, ut si qui ex causa infirmitatis, vel alterius iusti impedimenti, unum, vel alterum prædictorum operum præstare nequiverint, id Confessarij in alia pietatis opera commutare, vel in aliud proximum tempus prorogare valeant; prout amplius liquet ex contextu Litterarum Apostolicarum Jubilæum indicentium.

In Anno
Sancto non
suspendun-
tur Indul-
gentiæ Al-
tarium Pri-
vilegiatorum.

99. CONCL. II. Quamvis Anno Sancto, ac Jubilæo in Urbe durante, suspendi soleant tantisper omnes & singulæ indulgentiæ, etiam perpetuæ, per quoscunque Romanos Pontifices concessæ, ut dictum *num. 93.* nihilominus tunc non intelliguntur suspendi Indulgentiæ Altarium Privilegiatorum pro Defunctis, neque aliæ concessæ eodem modo pro Defunctis. Ita Gavancus in *Addit. ad Manuale Episcoporum. §. Indulgentia*, & alij: atque ita fuisse declaratum tum ab Innocentio X. tum novissimè à Clemente X. refert Gobat *cit. Tract. 3. Quinarij, n. 45. & 48. in Append. I. Litt. a. & seqq.* quamvis in hac posteriori declaratione addatur, quòd illæ indulgentiæ suspendi habeantur, quas possunt sibi lucrari vivi, ut eas possint concedere animabus Purgatorij per modum suffragij.

An tunc su-
spendantur
Indulgentiæ
pro mortis
articulo?

100. Major difficultas est de indulgentijs concessis pro articulo mortis. Et quidem has etiam suspendi in Anno Sancto, censet Layman *lib. 5. tract. 7. cap. 8. n. 2.* Tannerus, & quidam alij: nam Breve suspensivum Indulgentiarum loquitur indistinctè; imò Sixtus IV. in *Extravag. Quemadmodum de Penit. & remiss. inter communes*, expressè suspendit omnes indulgentias in vita, seu in mortis articulo concessas. Oppositum nihilominus, videlicet indulgentias pro mortis articulo tunc non censeri suspen-
sas,

spensas, tener Gavantus loc. cit. Lezana tom. 3. Summa. §. Jubilæum; n. 5. Bonacina disp. 6. de Indulgentiis, quest. 1. punct. 3. n. 2. & alij, qui referunt, quod ita Urbanus VIII. declaraverit, ejusque declaratio Romæ publicata fuerit à Vice-Regente Pœnitentiariæ: atque hoc ipsum declarasse Innocentium X. refert Gobat cit. n. 45. Accedit ratio: Tum quia respectu agonizantium cessat ratio suspendendi indulgentias, videlicet concursus ad Basilicas Urbis: tum quia Successores Pontifices in suis Bullis omittunt clausulam illam, seu in mortis articulo concessas, olim à Sixto IV. insertam; sicque aliud nunc velle videntur: Alioquin enim, si voluissent, idem expressissent, arg. c. Inter corporalia de Translat. Episcop.

101. Insuper, quod non sit mentis, & intentionis suæ, sub generali indulgentiarum suspensione comprehendere, neque in verbo Romani Pontificis comprehendere, neque in Indulgentia Ecclesiæ Portiunculæ prope Assisium die 2. Augusti concessam, declaravit Clemens VIII. Urbanus VIII. & Innocentius X. ut refert Lantusca in Theatro Regularium. §. Indulgentia in 6. declarationem dicti Innocentij X. per extensum allegans. Tacentur Indulgentiæ concessæ Basilicis & Ecclesiis Romanæ Urbis, & nonnullæ aliarum, quas pariter in Anno Sancto non suspendi, fufius ostendit Gobat cit. tract. 3. Quinarij, n. 49. & seqq.

102. Insuper, cum Sixtus IV. in cit. Extravag. Quemadmodum, pro Anno Sancto tantum suspendat Indulgentias plenarias, hinc non suspendi tunc Indulgentias partiales, tradunt plerique Doctores: Nam dictio illa, plenarias, firmat regulam in oppositum de partialibus. Et licet in recentioribus Bullis non amplius addatur ly, plenarias adhuc non suspendi tunc partiales Indulgentias, probabile censet Gobat loc. cit. n. 47. etsi hæc doctrina non careat difficultate, eò quod Pontifex indistinctè suspendat omnes & singulas indulgentias.

103. Illud certius est, ac probatur ex ratione proximè allata, quod, cum Pontifex in Anno Sancto solummodò suspendat indulgentias, quæ sunt concessæ à Romanis Pontificibus, idcirco non intelligantur suspensæ indulgentiæ ab inferioribus concessæ: ut sunt indulgentiæ 40. dierum, quas potest concedere Episcopus.

104. CONCL. III. Ad obtinendum Jubilæum requiritur ex parte lucrantis executio operum præscriptorum: & quamvis optandum sit, atque piè allaborandum, ut homo saltem præmissa verâ contritione sit in statu gratiæ toto illo tempore, quo singula

H h h h h 2

gula

Non suspenditur Indulgentia Ecclesiæ Portiunculæ concessa.

An suspendantur Indulgentiæ partiales?

Præsertim concessæ ab Episcopo?

Ad Jubilæum requiritur executio operum præscriptorum.

gula opera præstat; tamen probabilius est, sufficere ad consequendam indulgentiam Jubilæi, quòd ultimum opus perficiatur in statu gratiæ. Hæc conclusio sequitur ex dictis n. 33. & 34.

Et quidem perfecta.

105. Et quidem opera præscripta ita perfectè sunt adimplenda, ut si aliquod ipsorum vel penitus, vel saltem quo ad partem notabilem omittatur, siye id fiat ex ignorantia seu oblivione, siye etiam ex impotentia [seclusâ commutatione in aliud pium opus à Confessario factâ] non obtineatur quidquam de Indulgentia Jubilæi. S. Thomas 4. dist. 20. q. 3. Gobat cit. tract. 3. n. 61. & alij communiter. Siquidem Papa concedit hanc Indulgentiam sub conditione executionis operum præscriptorum, dando simul facultatem, ut eadem in casu iusti impedimenti possint per Confessarium in alia pietatis opera commutari: atqui non impleta conditione nemo consequitur id, quod sub conditione datur; quia deest animus concedentis.

Quid, si omissatur pars levis?

106. Additur notanter, *vel saltem quoad partem notabilem*. Quia, etsi res dubia sit, utrum prætermittens leviorem partem operis injuncti consequatur fructum Indulgentiæ, v. g. Si quis sub die præscripti jejunii aliquid modicum degustet, quod tamen non sufficit ad fractionem totalem jejunii: vel si quis ex injuncto Rosario omittat unum vel alterum Ave Maria, & hujusmodi. Etsi, inquam, res sit non nihil dubia, tamen probabilius est, quod etiam hic parum pro nihilo reputetur, ac proinde omittens ejusmodi minimam partem non excidat fructum Jubilæi, aut alterius Indulgentiæ: nam adhuc opus injunctum simpliciter impletur, v. g. servatur jejunium quoad Substantiam, recitatur Rosarium &c. Suarez disp. 52. de Indulgentiis sect. 5. n. 3. Bonacina cit. disp. 6. quest. 1. punct. 5. n. 51. & concordant dicta superius num. 59. & 60.

Opera debet quis exequi per seipsum?

107. Porro lucraturus Jubilæum debet opera præscripta per semetipsum exequi, ut puta jejunando (etiamsi necdum attingerit vigesimum secundum annum ætatis) Ecclesias visitando, &c. Siquidem Pontifex in Bulla Jubilæi exigat industriam personæ, siye actus personales lucraturi Jubilæi, veluti conditionem & dispositionem ipsius ad istud dignè & fructuosè consequendum.

Quid, si detur eleemosyna per famulum?

108. Nec obstat, quòd quis per famulum suum possit dare eleemosynam. Nam talis hoc ipso, quòd det de proprijs, adhuc censetur moraliter & propriè dare eleemosynam, licet interveniente ministerio sui famuli. Et nota, quòd in tali casu nihil præjudicetur domino quoad valorem Indulgentiæ, si famulus ille sit constitutus in peccato mortali: benè tamen, si famulus non det eleemo-

elemosynam pauperibus, sed eam sibi fraudulenter retineat; quia tunc reverà deficeret conditio datæ elemosynæ.

109. CONCL. IV. Insuper ad consecutionem Jubilæi requiritur, quòd opera præscripta peragantur tempore in Bulla præfixo. Ratio patet ex dictis; quia nimirum nemo lucratur Jubilæum, nisi servatis conditionibus, sub quibus conceditur. Quia igitur in Jubilæis, quæ ob gravem Ecclesiæ necessitatem extraordinariè concedi solent, communiter habetur inserta clausula illa, quòd opera præscripta peragi debeant primâ vel secundâ hebdomadâ, ab Ordinarijs Locorum, vel eorum Vicarijs &c. indicenda; item quòd Feriâ quartâ, sextâ & Sabbato alterius ex duabus hebdomadis ab eisdem deputandis jejunium servetur. Hinc

Opera illa peragenda tempore præfixo.

110. Infertur primò, quòd non lucretur Jubilæum, qui incipit opera præscripta facere ante tempus duarum hebdomadarum taliter ab Ordinario indictarum: quia deficit conditio debiti temporis. Lugo disp. 27. de Sacramento Penitentia, sect. 7. num. 127. Navarrus Consil. 1. de Constitut. n. 9. & alij.

Et non ante tempus duarum hebdomadarum.

111. Verùm in causa urgentis periculi (ut puta si quis læthali- ter decumbat) & accedente commutatione hujus conditionis in aliud pium opus per Confessarium factâ, posse Jubilæum Romæ jam publicatum obtineri alibi, censet Fillucius tract. 8. de Sacramentis, n. 267. citans pro se multos graves Doctores, sed tacito nomine: ejusque doctrinam securè in praxi observari ex causa, sentit Gobat cit. tract. 3. n. 64. Ratio est: quia in Bulla Jubilæorum extraordinariorum expressè concedi solet, quòd Confessarius ex causa legitimi impedimenti, ratione cujus pœnitentes opera pro lucrando Jubilæo præscripta, vel eorum aliquod præstare nequeunt, in alia pietatis opera commutare, vel in aliud proximum tempus prorogare possit, eaque injungere, quæ ipsi pœnitentes efficere poterunt, prout communiter loquuntur Bullæ Pontificiæ Jubilæum extraordinarium indicentes. Ergo post publicatum Romæ Jubilæum, pro toto Orbe Christiano concessum, hoc ipso Pontifex concedere, atque indulgere censetur, quòd Confessarius circa constitutos in articulo mortis possit uti facultate commutandi opera, & condiciones præscriptas, eaque pro lucrando Jubilæo injungere, quæ ipsi pœnitentes ante obitum suum adhuc efficere poterunt. Quod enim majus impedimentum, quàm instans mortis Articulus? Et quis credat, ab hac largissimâ facultate, circa justè impeditos Confessarijs expressè concessâ, voluisse Papam, pientissimum Patrem, & Pastorem omnium Fidelium, excludere solos agonizantes,

An læthali- ter decum- bens possit alibi lucrari Jubilæum Romæ pub- licatum?

H h h h 3

eò

èò quòd tempus Jubilæi in propria Diocesi deputatum necdum advenerit ?

Tria jejunia sunt statutis diebus peragenda,

112. Infertur ulterius, quòd ille non lucretur Jubilæum, qui alijs diebus, ac in Bulla præscribuntur, jejunat: ut puta, si quis loco jejunii Sabbatini jejunet Feriâ quintâ: nam talis non pergit jejunium tempore præscripto, sicque agit contra formam; nisi fortè ex causa rationabili interveniat commutatio hujus conditionis per Confessarium facta in aliud pietatis opus, juxta proximè dicta.

Commutatio operum præscriptorum tempore Jubilæi, quomodo fieri possit ?

113. Ubi breviter notandum, quòd, si tempore Jubilæi conceditur Confessarijs facultas commutandi opera præscripta, requiratur ad hoc rationabilis causa; nempe, quòd poenitentes præ infirmitate, paupertate, necessario laboritio, vel alio justo impedimento dicta opera, vel eorum aliquod præstare nequeant, vel saltem non absque gravi difficultate: requiritur enim, ac sufficit, vel physica, vel saltem moralis impotentia. Deinde commutatio illa debet fieri in alia opera æquivalentia: alioquin enim non foret mera commutatio, sed partialis dispensatio. Layman *c. 8. de Indulgentijs, num. 12.* Gobat *Tract. 3. Quinarij, num. 109.* citans alios. Attendendum tamen est circa hoc ad statum poenitentis, ejusque qualitates, & vires: nam commutatio præfata debet fieri, juxta prudens arbitrium Confessarij, in talia opera, *quæ ipsi poenitentes efficere poterunt*, prout loqui solent Bullæ Jubilæorum. Dicta quippe æqualitas operum non præcisè spectanda est ex ipsa specifica operis præstantia, seu poenalitate, sed ex fine per Pontificem in largitione Jubilæi intento. Unde ægrotis loco jejunii injungi poterit vel largitio copiosioris eleemosynæ, si possunt, vel aliquarum precum recitatio; sicut & pauperibus, nullam penitus eleemosynam dare valentibus, oratio, aut iterata Ecclesiarum visitatio, & hujusmodi. Atque ista operum commutatio non solum intra ipsam Confessionem (prout communiter fieri solet, ètque consuetius) sed etiam extra eam, potest per Confessarium à poenitentibus electum exerceri: dummodò fiat, saltem inchoativè, intra duas hebdomadas pro Jubilæo designatas; prout amplius tradit Gobat *cit. Tract. n. 110. & 111.* cum alijs.

Atque intra eandem hebdomadam,

114. Insuper non potitur Jubilæo, qui (cessante memoratâ rationabili commutatione) diebus cæteroquin debitis jejunat primâ hebdomadâ semel, & alia hebdomadâ bis: debent enim omnia tria jejunia diebus statutis intra unam eandem hebdomadam.

domadam peragi, prout requirunt Bullæ Pontificiæ, illis verbis: *Ac feriâ quartâ, sextâ, & Sabbato alterius ex duabus hebdomadis ab eisdem deputandis jejunaverit.* Nam dictio illa alteriativa, *alterius ex duabus*, satis indicat, tria illa jejunia debere conjungi, ac fieri intra unam eandemque hebdomadam: idque eò magis, quia Pontifex hac intentione jejunium indicit, ut caro maceretur; ad hunc autem finem plùs deseruiunt jejunia magis unita, quàm interpolata per integram hebdomadam. Lugo *cit. disp. 27. n. 105.* Gobat *tract. 3. Quinarij, n. 212.* cum alijs, contra Bonacinam *cit. puncto 5. n. 34.*

Cæterùm, an etiam reliqua opera, pro consequendo Jubilæo præscripta, debeant fieri intra unam eandemque hebdomadam, non adeò conveniunt Doctores. Affirmat Lugo *loc. cit. n. 105.* Henriquez, Busenbaum, Sanctarelus, & alij, qui id probare conantur ex verbis Bullæ Jubilæi. Negat Bonacina *cit. punct. 5. n. 34.* Diana *part. 5. tract. 12. resol. 12.* & alij, quorum sententiam esse probabiliorē, eò quòd verba Bullæ Jubilæi hoc non convincant de alijs operibus præter tria jejunia, censet Gobat *loc. cit. num. 72.* quamvis prior sententia utique sit tutior, ac proin in præxi meritò tenenda, & consulenda.

115. CONCL. V. Opera præscripta tempore Jubilæi possunt impleri in diversis locis, ut puta visitando Ecclesias in loco domicilij, & alibi jejunando, confitendo &c. Ita Lugo, *ubi supra, n. 123.* Sannig *lib. 5. Decretal. Tit. de Panit. & remiss. c. 2. n. 16.* & alij. Ratio est: tum quia favor Jubilæi non est localis, sed personalis. Tum quia nullibi in Bullis requiritur identitas loci, sed duntaxat visitatio Ecclesiarum designatarum, ac devota præstatio operum præscriptorum.

116. Infertur proinde, quòd qui tempore promulgati Jubilæi cepit aliqua opera præscripta perficere, v. g. visitando Ecclesias, possit in itinere reliqua opera peragere. Insuper, si quis à principio promulgati in sua patria Jubilæi non erat præsens, sed primum Feriâ quintâ advenerit, poterit is jejunio Feriæ quartæ alibi peracto, vel hoc ex justa causa in aliud pietatis opus per Confessarium commutato, reliqua opera in patria prosequi.

117. Quinimò si malit, poterit talis in itinere constitutus sequenti hebdomadâ jejunium præscriptum unâ cum cæteris operibus peragere; haud obstante, quòd tempus Jubilæi in sua patria jam effluxerit. Ratio est: quia in Bulla Jubilæi facultas universalis conceditur navigantibus, aut iter agentibus, ut cum primùm ad

An etiam reliqua opera intra eandem hebdomadam fieri debeant?

Opera illa possunt fieri in diversis locis.

Idque explicatur.

Itinerantes post suum reditum possunt lucrari Jubilæum.

ad sua sese domicilia receperint, possint opera præscripta peragere, sicque Jubilæum lucrari: atque in hunc finem, ut omnium cum majori quiete, ac devotione perfici valeant, conceditur eisdem spatium duarum hebdomadarum non minus, ac cæteris.

Q U Æ S T I O IX.

De Facultate absolventi à reservatis tempore Jubilæi.

Tempore
Jubilæi so-
let Confes-
sarijs con-
cedi po-
testas ab-
solvendi à
Reservatis,

118. **P**RO majori intelligentia sequentium est notandū, quòd tempore Jubilæi præter Indulgentias plèarias, omnibus Fidelibus opera præscripta ritè peragentibus concessas, duplex communiter potestas respectu eorum concedi solet Confessarijs, quos ipsi ex approbatis ab Ordinarijs locorum elegerint. Prima est, quod hi possint eos pro ea vice, & in foro conscientie tantum, absolvere ab omnibus censuris, & peccatis, etiam reservatis tum à locorum Ordinarijs, tum à Summo Pontifice, ac etiam contentis in Bulla Cænæ Domini: dummodò non sint publicè denunciati, incidisse in aliquam sententiam, seu censuram excommunicationis, suspensionis, & interdicti; nam tales expressè in Bulla excipiuntur, nisi infra tempus celebrationis Jubilæi satisfecerint. Solet etiam interdum expressè excipi crimen hæresis, ut videre est in Jubilæo Innocentij X. anno 1648. die 11. Martij publicato, quod refert Gobat circa initium *Tractatus III. Quinarij.*

Et commu-
nandi vota.

119. Altera facultas, concessa Confessarijs, est, quòd possint quæcunque vota ipsorum (Religionis, & Castitatis exceptis) in alia pia, & salutaria opera commutare. Ubi nomine *Castitatis* intelligitur Castitas perpetua, & integra, ut in simili dictum est suprà *Tract. VI. Dist. 3. n. 45. & 46.* Non tamen solet concedi ulla facultas dispensandi super aliqua irregularitate quomodocunque contracta, prout amplius ex verbis Bullæ cujuslibet Jubilæi patere poterit; nam illa nonnunquam alterantur. His prænotatis, pro solutione præcipuorum dubiorum, circa materiam præsentis quæstionis occurrentium, sit

Jubilæum
non posse
bis obtine-
ri, est pro-
babilius.

120. **CONCL. I.** Probabilius est, quòd Jubilæum ad duas hebdomadas extensum non possit bis obtineri; ac proinde, quòd inuitu ejus absolutus à reservatis hebdomadâ priori, non possit denuò hebdomadâ sequenti reiteratis operibus absolvi à reservatis, in quæ noviter incidit. Ita Lugo *disp. 27. de Sacram. Pœnit. n. 221.*, citans Suarez, & Sanchez, & alios. Filliucius *n. 261. alle-*

rens, ita fuisse declaratum à Sacr. Congregatione Concilij, anno 1620. & rursus n. 278. ubi refert, ita respondisse Clementem VIII. ac novissimè Sannig *loc. cit. n. 15.* Fundatur hæc sententia præter alias jam Declarationes, in eo : quia indulgentia tantum valet, quantum sonat Bulla ; atqui Bullæ Jubilæorum utuntur clausulâ dissociativâ, *Qui primâ, vel secundâ hebdomadâ* : & infra : *Alterius ex duabus hebdomadis* ; ergo non nisi dissociativè poterit Jubilæum obtineri primâ, vel secundâ hebdomadâ, & consequenter non bis, seu copulativè in utraque.

121. Atque hinc ulterius infertur, quod si quis in uno loco, v. g. Salisburgi, lucratus est Jubilæum, ibi prius publicatum, & postea veniat Frisingam, ubi ferius idem Jubilæum publicatur ; non possit secundò idem Jubilæum lucrari, & absolvi à reservatis : quia, licet locus sit diversus, Jubilæum tamen est idem. Lugo *loc. cit. n. 122.*

Nec etiam
in duobus
locis,

122. Additur notanter in Conclusionè, *probabilius est.* Quia non desunt Doctores, qui affirmant, posse Jubilæum sæpius, atque in utraque hebdomadâ obtineri, si opera præscripta repetantur, eò quòd beneficium Principis sit latissimè interpretandum, quando non tendit in præjudicium tertij. Henriquez *lib. 7. de Indulgentijs, cap. 11. n. 1.* & novissimè Gobat *Tract. 3. Quinarij, n. 92. & seqq.* citans plures alios ; ac proinde n. 256. inferens, quòd primâ hebdomadâ absolutus à censuris, si reincidat in illas, possit secundâ hebdomadâ denuò absolvi repetitis operibus : quorum sententiam Lugo *loc. cit. n. 122.* probabilem censet, etsi nostram appellet probabiliorem.

Quamvis
non desint
oppositum
tenentes,

123. CONCL. II. Valida est absolutio illius, qui animo adimplendi omnia requisita pro lucrando Jubilæo, die Lunæ alterius hebdomadæ confessus est peccata reservata, & ab eis, atque annexis censuris, etiam Papæ reservatis, obtinuit absolutionem pro Foro conscientie, licet postmodum opera præscripta implere negligat. Ita Zerola *part. 2. Praxis Episcopalis, §. Absolutio, quest. 11.* Lugo *disp. 20. de Sacram. Pœnit. n. 100.* Sanchez *lib. 4. in Decalog. cap. 54. n. 42.* Bonacina *disp. 5. de Sacram. Pœnit. quest. 7. punct. 5. §. 5. n. 16.* citans insuper Suarez, Vasquez, & alios : quamvis non nulli velint, in tali casu censuras, earumque reservationem reddere. Ratio Conclusionis est : quia absolutio ejusmodi fuit data omnino absolutè, non autem sub conditione de futuro, ergo semel habita, simpliciter tenet. Accedit, quòd pœnitens cum intentione peragendi omnia requisita confessus, ritè fuerit dispositus

Valida est ab-
solutio à re-
servatis, ob-
tenta in Ju-
bilæo ab
habente a-
nimum ad-
implendi o-
pera præ-
scripta, li-
cèt postea
hæc nõ per-
agat.

tus pro recipienda absolutione ab omnibus peccatis, & censuris etiam reservatis virtute Jubilæi, quod lucrari verè intendebat; nam in ordine ad istud obtinendum Papa concessit facultatem absolventi à reservatis.

124. Additur notanter, *qui animo adimplendi omnia &c.* Nam deficiente intentione adimplendi opera ad Jubilæum requisita ex parte confitentis, deficit quoque facultas absolventi à reservatis ex parte Confessarij; cum ipsam Pontifex solum concesserit in ordine ad consequendum Jubilæum, ac proinde defectu potestatis absolutio illa nunquam fuerit valida. Lugo, Bonacina, *ubi supra*, cum alijs.

125. Variant autem Doctores, utrum in priori casu poenitens graviter peccet, si postquam tempore Jubilæi obtinuit absolutionem à reservatis, mutato animo non præstet opera præscripta, sicque Jubilæum lucrari negligat. Et quidem Suarez *disp. 31. de Pœnit. sect. 4. n. 5.* arbitratur, talem graviter peccaturum, E contra Sanchez *loc. cit. n. 54.* Lugo, Bonacina, *ubi supra*, Gobat *cit. tract. 3. n. 262.* & alij, probabilius esse censent, talem non peccaturum mortaliter: nam, ex quo bonâ fide petijt, & accipit absolutionem à reservatis, non apparet sufficiens fundamentum inducendi obligationem sub mortali ad præstanda cætera opera; cum nulli gravem injuriam inferat, sibi que potissimum noceat non lucrando Jubilæum, ad quod nullâ lege sub mortali obligatur.

126. CONCL. III. Qui confessus est tempore Jubilæi animo illud lucrandi, atque ex oblivione omisit confiteri peccatum reservatum, vel censuratum, potest peracto Jubilæo eius absolutionem obtinere à simplici Confessario. Ita Lugo *cit. disp. 20. n. 99.* Filliucius *tract. 3. cap. 10. de Jubileo, n. 279.* Sannig, *loc. cit. n. 17.* Suarez, & alij. Ratio est: quia per absolutionem tempore Jubilæi generaliter & absolutè datam, jam censetur ablata reservatio pro oblitis; & consequenter postea ab his potest absolvere simplex Confessarius.

127. Et hoc ipsum non pauci Doctores extendunt etiam ad commutationem votorum, ita ut ille, qui præstitit opera pro consequendo Jubilæo præscripta, possit transacto etiam tempore Jubilæi votorum antea factorum commutationem petere, atque obtinere à quovis Confessario. Ratio esse potest: quia, qui semel lucratus est Jubilæum, acquisivit jus ad obtinendas omnes gratias Jubilæi, etiam pro tempore sequenti, si eas pro tunc petere fuit oblitus; & consequenter, sicut postea potest obtinere abso-

Secus, si non habuisset a-nimum ea implendi.

Utrum absolutus à reservatis peccet mortaliter, si postea non præstet opera Jubilæi?

Virtute Jubilæi, potest quis absolvi à reservatis oblitis commutatione votorum.

Hoc ipsum tenent alij, qui de commutatione votorum.

Quaest. IX de Facultate absolvendi à reservatis tempore Jubilæi. 801
absolutionem à reservatis, ita & commutationem votorum. Ita
Sanchez lib. 4. in Decalog. cap. 54. n. 39. Lessius lib. 2. de just. & jur.
cap. 40. n. 109. Gobat loc. cit. n. 243. citans plures alios.

128. Fatendum tamen, quod Suarez lib. 6. de voto. c. 16. n. 14. & Bonacina disp. 4. in Decalogum, quaest. 2. punct. 7. §. 3. n. 14. & quidam alij, negent commutationem votorum fieri posse post peractum tempus Jubilæi, nisi hæc pro tunc jam fuerit inchoata, sicque perpetuata jurisdictio delegata Confessarij, dicendo v. g. *Commuto tua vota in ea opera, qua postmodum ero designaturus.* Alioquin verò (inquunt) transacto tempore Jubilæi, expirat jurisdictio Confessarij. Neque enim est paritas inter absolutionem à reservatis, & commutationem votorum: nam illa jam absolute, & sine aliqua conditione, facta fuit ipso tempore Jubilæi; non sic commutatio votorum, nisi in casu iam excepto.

129. CONCL. IV. Quando in Bulla Jubilæi datur Confessarijs Probabilis facultas absolvendi pro Foro conscientiae ab omnibus censuris, & peccatis, quantumvis gravibus & enormibus, etiam in litteris die Cœnae Domini legi solitis, & aliis. quomodocunque reservatis: probabilis est, etiam concedi facultatem absolvendi ab Hæresi, nisi hæc expressè excipiat. Ita Fillucius cit. tract. 8. c. 10. n. 265. asserens, ita fuisse responsum in Sacra Pœnitentiaria 1617. occasione Jubilæi tunc promulgati. Zerola part. 2. Praxis Episcop. §. Absolutio. quaest. 8. concl. 4. citans Sotum dist. 22. quaest. 2. art. 3. Corduba, in Summ. quaest. 8. Fagundez, Lugo, Azorius, pluresque alij, ac novissime Gobat cit. Tract. 3. Quinarij, n. 248. & ibi in Appendicula; quamvis etiam multi teneant oppositum, ut videre est apud Barbosa part. 2. de Offic. & potest. Episc. alleg. 40. n. 31.

130. Ratio Conclusionis est: quia verba generalia generaliter sunt intelligenda; simulque negari nequit, quin Hæresis connumeretur inter casus Bullæ Cœnae Domini. Deinde causa motiva, ob quam Pontifex per Bullam Jubilæi solet Confessarijs concedere amplissimam illam facultatem absolvendi, solet assignari ista; quia videlicet Sanctissimus Dominus Papa cupit omnes Christi Fideles participes fieri hujus pretiosissimi Thesauri, seu Jubilæi: atque etiam lapsus in Hæresin, & de hac verè pœnitens, & contritus, pertinet ad Christi Fideles: cur igitur is solus de mente Pontificis non poterit particeps fieri tanti Thesauri, nisi expressè excipiat? Notum quippe est, quod beneficium Principis, nulli certio præjudicans, sit largissime interpretandum, ut c. Olim de Verb. signif. & quod favores sint ampliandi, non restringendi, juxta Reg. 15. Juris in 6. cum similibus.

Idque probatur multipliciter.

Reconfirma-
tur.

131. Accedit, quòd, si Papa à tam generali & favorabili concessione velit esse exceptum crimen Hæresis, soleat illud expressè excipere, prout sæpius factum esse, ostendit Gobat, *ubi supra*; ergo, quando illud expressè non excipit, censetur per verbatam generalia, atque intuitu Jubilæi, velle dare Confessarijs potestatem absolvendi etiam à crimine Hæresis pro Foro conscientia, *arg. c. quia circa. de Privileg. ibi: Cum nihil exceperit & poterat exceperisse; sicut jam fecerant alij Pontifices, quando hoc crimè voluerunt esse exceptum.*

Solvitur ra-
tio opposi-
tæ senten-
tiæ.

132. Nec obstat ratio Doctorum oppositæ sententiæ, sese fundantium in gravitate, & rigorosa reservatione Hæresis: unde (inquiunt) hoc crimen non venit in generali concessione absolvendi, cum sit speciali notâ dignum, juxta Reg. 81. Juris in 6. *In generali concessione non veniunt ea, quæ quis non esset verisimiliter in specie concessurus.* Nam contrà est: quia, licet sit opinio multorum Doctorum, non venire in generali concessione Casuum Bullæ Cœnæ crimen Hæresis, propter ejus enormitatem; tamen id nullo jure probatur, & alioquin Viri etiam doctissimi contrarium sentiunt; quod & in usum, & praxin, reducitur Romæ in Sacra Pœnitentiaria, ut inquit Filliucius *loc. cit.* atque intrepidè, singulariter à Confessarijs Septentrionalibus, ubi impunè grassantur Hæreses, in usum deduci posse, notat Gobat *cit. n. 249. circa finem.* Accedit, quòd si vera esset opposita sententia, non nisi superflue, & nugatoriè quidam Pontifices expressè crimen Hæresis exceperint, utpote quod per se, & aliunde jam fuisset sufficienter exceptum.

Responde-
tur ad De-
clarationes
SS. Pontifi-
cum.

133. Afferuntur quidem in favorem oppositæ sententiæ nonnullæ Declarationes SS. Pontificum, uti videre est apud Barbofam *cit. n. 31.* Verùm respondet Diana *part. 1. tract. 5. resol. 1.* post Fagundez, quòd de illis non constet authenticè. Cerrè Responso Sac. Pœnitentiariæ, per Filliucium adducta, stat in oppositum. Quòd si reverà tales Declarationes Pontificiæ emanarint, non erit locus dandus nostræ sententiæ: nisi dici possit, quòd dictæ Declarationes emanarint à Pontificibus circa proprias suas Bullas; aut, quòd ipsæ restringantur intra limites Hispaniæ, aliorumque locorum, ubi viget Officiù S. Inquisitionis, ad cujus instantiam dictæ Declarationes emanarunt, ut patet ex verbis Decreti à Diana. *ubi supra. relati.*

Excepta
Hæresi non
censentur
excepti ca-
sus Hæresin
sapientes.

134. His addendù cum Diana *part. 4. tract. 4. resol. 140.* Gobat *loc. cit. n. 250.* & alijs, quòd, licet quandoq; in Bulla Jubilæi expressè excipiat Hæresis à generali facultate absolvendi, non idcirco censentur excepti alij casus Hæresin sapientes: ut est lectio, ac retentio librorum hæreticorum unà cum cæteris casibus in primo Articulo Bullæ Cœnæ contentis. Nam talia delicta non possunt cum verborum proprietate dici Hæresis.

TRAC-